

INFORMACIJA
o zaključivanju Ugovora o zajmu između Crne Gore i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) za Projekat rekonstrukcije i unapređenja lokalnih puteva - dodatno finansiranje, u iznosu od 26 miliona eura

U skladu sa uspostavljenom saradnjom sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) na Projektu rekonstrukcije i unapređenja lokalnih puteva, kroz dva zajma realizovana u proteklom periodu, Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) i Uprava za saobraćaj su, tokom oktobra 2020. godine, sproveli pregovore u cilju povećanja ugovora o zajmu čime bi se obezbjedila nedostajuća sredstva za završetak projekta.

Naime, Ministarstvo finansija je sa EBRD, a na inicijativu Ministarstva saobraćaja i pomorstva, 28.06.2013. godine, potpisalo Ugovor o zajmu (Crna Gora – Projekat rekonstrukcije i unapređenja lokalnih puteva – Zajam I) u iznosu od 5 miliona eura, a 11.12.2015. godine, Ugovor o zajmu (Crna Gora – Projekat rekonstrukcije i unapređenja lokalnih puteva – Zajam II) u iznosu od 20 miliona eura. Sredstva iz ovog zajma se koriste za finansiranje radova na izgradnji tunela i rekonstrukciji puta Lubnice-Jezerine.

Kako sredstva iz dva navedena kredita ne mogu pokriti troškove za predmetni projekt, između Evropske banke za obnovu i razvoj, Ministarstva saobraćaja i pomorstva i Uprave za saobraćaj dogovorenog je usklađeno povećanje ugovora o zajmu čime će se obezbijediti nedostajuća sredstva u iznosu od 26 miliona eura neophodnih za završetak projekta, čije zaključenje je predmet ove informacije. U skladu sa tim, Ministarstvo finansija, na predlog Ministarstva saobraćaja i pomorstva, predvidjelo je ovo zaduženje Zakonom o budžetu za 2020. godinu (Sl.list CG br. 74/2019 i 61/2020).

Opis projekta i pregled potrebnih sredstava:

Sredstva iz postojećeg zajma se koriste za finansiranje radova na rekonstrukciji puta Berane – Kolašin, dionica Lubnice – Jezerine u dužini od 14,4 km sa izgradnjom tunela dužine 2,8 km. Radovi su počeli 18.05.2017. godine, a rok za izvođenje radova je 36 mjeseci.

Na osnovu raspisanih tendera od strane Ministarstva saobraćaja i pomorstva, a po pravilima EBRD-a, izabrani su izvođač radova i nadzor na ovom projektu sa kojima su potpisani ugovori, i to:

- Ugovor o radovima sa preduzećem Euro-asfalt d.o.o. Sarajevo na iznos od 34.694.804,35 eura, i
- Ugovor o vršenju usluga nadzora sa italijanskom firmom JV IRD Engineering s.r.l. & DBA Progetti S.p.A. na iznos od 1.269.600,00 eura.

Ukupna vrijednost potpisanih ugovora za radove i nadzor između Ministarstva saobraćaja i pomorstva i izabranih ponuđača koji se finansiraju iz sredstava kredita EBRD iznosi 35.964.404,35 eura.

Nedostajuća sredstva na osnovu sklopljenih ugovora i potpisanih kreditnih aranžmana iznose 10.964.404,35 eura.

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i izvođač radova, a na osnovu primjene FIDIC pravila i zahtjeva EBRD-a, ugovorili su kliznu skalu (prilagođavanje cijena zbog promjene u troškovima) koja je sastavni dio ugovora radovima.

Uvidjevši na samom početku izvođenja radova da vrijednost klizne skale, s obzirom na rast cijena proizvoda uzetih kao reper za izračunavanje iste, premašuje iznos od 10 miliona eura do završetka projekta, primjenom FIDIC pravila i pravila banke, Uprava za saobraćaj, sa izvođačem radova, je pokrenula pregovore o promjeni indeksa u kliznoj skali kako bi se isti doveli u neke razumne okvire uz učešće predstavnika Ministarstva saobraćaja i pomorstva.

Nakon pregovora, uz izvršenu analizu ponuda od strane nadzora, banke i investitora, utvrđeni su novi indeksi na osnovu kojih je napravljen Aneks Ugovora o radovima, po kojem će ukupna vrijednost uvećanja po osnovu klizne skale iznositi cca. 5.500.000,00 eura. Navedeni Aneks ugovora o radovima zaključen je između Ministarstva saobraćaja i pomorstva i izvođača radova Euro-asfalt d.o.o. Sarajevo. Pomenuti Aneks Ugovora o radovima je, shodno Zaključku Vlade br. 07-2372 od 20.06. 2019. godine, u ime Ministarstva pomorstva i saobraćaja potpisao direktor Uprave za saobraćaj.

Po zaključenom ugovoru čiji je sastavni dio predmjer i predračun radova urađen na osnovu projekta, bilo je predviđeno da će se radovi izvoditi većinom u stijenskoj masi krečnjačkog tipa, čiji je iskop najlakši, najbrži i najjeftiniji. Međutim, prilikom izvođenja radova sastav stijena kroz koje se buši tunel pripada najlošoj kategoriji, čija je i cijena iskopa najveća, što iziskuje i mnogo skuplje radove na primarnoj podgradji tunela.

Na osnovu izvršene analize iskopa na 40% završenih iskopa utvrđenog od strane angažovanog nadzora predviđa se da će, do završetka iskopa, naknadni radovi na iskopima glavne tunelske cijevi i evakuacionog tunela iznositi cca 8.900.000,00 eura.

Zbog pojave velike količine vode u tunelu u proljeće 2018. godine, radovi na bušenju su bili obustavljeni i rok završetka radova je pomjeren za početak novembra 2020. godine, da bi na, zahtjev izvođača radova, zbog stijenskog sastava iskopa tunea, ovaj rok bio produžen do decembra 2021. godine.

Zbog produženja roka izvođenja radova za isti period je potrebno produžiti i ugovor sa nadzorom što će iziskivati naknadne troškove u iznosu od cca. 800.000,00 eura.

Rekapitulacija potrebnih sredstava:

- zbog razlike u vrijednosti potpisanih ugovora i vrijednosti kredita - 10.964.404,35 eura
- klizna skala - 5.500.000,00 eura
- naknadni radovi - 8.900.000,00 eura
- aneks ugovora sa nadzorom - 800.000,00 eura

Ukupno: 26.164.404,35 eura

Opis kreditnog aranžmana

Kao što je pomenuto, planirano je da prethodno utvrđena nedostajuća sredstva, za realizaciju UGOVORA o radovima i nadzoru između Ministarstva saobraćaja i

pomorstva i ugovornih strana, budu obezbijeđena iz kreditnog aranžmana sa EBRD-om u vrijednosti od 26 miliona eura.

Uslovima kreditiranja predviđeno je da se kredit vraća u periodu od 15 godina, sa grejs periodom od 2 godine, a sredstva kredita biće vraćana u 26 jednakih ili približno jednakih polugodišnjih rata (25. april i 25. oktobar svake godine).

Kredit podliježe promjenjivoj kamatnoj stopi, koja iznosi šestomjesečni EURIBOR + 1%.

Uslovima kredita, predviđena je obaveza plaćanja naknade za obradu zajma u iznosu od 1% dodijeljenog kredita. Istovremeno, predviđeno je da će se plaćati naknada na nepovučena sredstva u visini od 0.5% godišnje. Pored navedenog, Država kao zajmoprimac biće u obavezi i da plati naknadu za otkazivanje i prijevremenu otplatu kredita, ukoliko do ovih situacija dođe, u skladu sa politikom EBRD-a, u iznosu od 0.125% otkazanog ili provjevremeno otplaćenog iznosa. Sredstva kredita biće raspoloživa u periodu od 2 godine od datuma potpisivanja Ugovora.

Potrebno je napomenuti da je konačna verzija Ugovora o zajmu, koja se ovom prilikom dostavlja Vladi na prihvatanje, usaglašena između Ministarstva finansija, EBRD-a i Uprave za saobraćaj. Usaglašena verzija dostavljena je odboru direktora EBRD-a, koji će donijeti konačnu odluku o prihvatanju predmetnog ugovora sredinom novembra 2020. godine. Nakon odluke Odbora direktora EBRD-a pristupiće se potpisivanju Ugovora o zajmu od strane ugovornih strana.

Confidential Draft
Subject to Change

(Operation Number 51798)
ref: c MT LRR 9002
Draft Date: 19/10/20

LOAN AGREEMENT

Local Roads Reconstruction Project Loan Increase

between

MONTENEGRO

and

**EUROPEAN BANK
FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT**

This draft Loan Agreement has been prepared for preliminary discussion purposes only.
**Additional covenants may be added and the existing text is subject to change and
final approval by European Bank for Reconstruction and Development.**

Dated [_____] 2020

TABLE OF CONTENTS

ARTICLE I - STANDARD TERMS AND CONDITIONS; DEFINITIONS	10
Section 1.01. Incorporation of Standard Terms and Conditions	10
Section 1.02. Definitions	11
Section 1.03. Interpretation	13
ARTICLE II - PRINCIPAL TERMS OF THE LOAN	13
Section 2.01. Amount and Currency	13
Section 2.02. Other Financial Terms of the Loan	13
Section 2.03. Drawdowns.....	14
Section 2.04 Project Specific Conditions Precedent to all disbursements of the Loan	14
Section 2.05. Authorised Representative for Drawdowns.....	14
ARTICLE III - EXECUTION OF THE PROJECT	15
Section 3.01. Other Affirmative Project Covenants	15
Section 3.02. Project Implementation Unit	15
Section 3.03. Procurement.....	16
Section 3.04. Environmental and Social Compliance Covenants	16
Section 3.05. Consultants	17
Section 3.06. Reporting Frequency and Submission Requirements.....	18
ARTICLE IV - FINANCIAL COVENANTS	21
Section 4.01. Financial Records and Reports	21
ARTICLE V - SUSPENSION; ACCELERATION; CANCELLATION	22
Section 5.01. Suspension.....	22
ARTICLE VI - EFFECTIVENESS	22
Section 6.01. Legal Opinion.....	22
Section 6.02. Termination for Failure to Become Effective	23
ARTICLE VII - MISCELLANEOUS	23
Section 7.01. Notices	23
SCHEDULE 1 - DESCRIPTION OF THE PROJECT	1
SCHEDULE 2 - CATEGORIES AND DRAWDOWNS	1

LOAN AGREEMENT

AGREEMENT dated [ ] 2020 between **MONTE NEGRO** (the "Borrower") and **EUROPEAN BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT** (the "Bank").

PREAMBLE

WHEREAS, the Bank has been established to provide financing for specific projects to foster the transition towards open market-oriented economies and to promote private and entrepreneurial initiative in certain countries committed to and applying the principles of multiparty democracy, pluralism and market economics;

WHEREAS, the Borrower intends to implement the Project which is designed to assist in the finalisation of the construction of the road from Jelovica to Jezerine, as described in Schedule 1;

WHEREAS, the Project will be carried out by the Transport Administration (the "Project Entity"), with financial assistance from the Borrower and, as part of such assistance, the Borrower will make available to the Project Entity the proceeds of the Loan as provided in this Agreement; and

WHEREAS, the Bank has agreed on the basis of, *inter alia*, the foregoing to make a loan to the Borrower in the amount of twenty six million Euro (EUR 26,000,000), subject to the terms and conditions set forth or referred to in this Agreement.

NOW, THEREFORE, the parties hereby agree as follows:

ARTICLE I - STANDARD TERMS AND CONDITIONS; DEFINITIONS

Section 1.01. Incorporation of Standard Terms and Conditions

All of the provisions of the Bank's Standard Terms and Conditions dated 1 October 2018 are hereby incorporated into and made applicable to this Agreement with the same force and effect as if they were fully set forth herein, subject, however, to the following modifications (such provisions as so modified are hereinafter called the "Standard Terms and Conditions"):

Section 1.02. Definitions

Wherever used in this Agreement (including the Preamble and Schedules), unless stated otherwise or the context otherwise requires, the terms defined in the Preamble have the respective meanings given to them therein, the terms defined in the Standard Terms and Conditions have the respective meanings given to them therein and the following terms have the following meanings:

"Authorisation"	means any consent, registration, filing, agreement, notarisation, certificate, license, approval, permit, authority or exemption from, by or with any Governmental Authority, whether given or withheld by express action or deemed given or withheld by failure to act within any specified time period and all corporate, creditors' and shareholders' approvals or consents.
"Borrower's Authorised Representative"	means the Minister of Finance of the Borrower, except as specified in Section 2.05.
"ClientNet"	means the Bank's online portal for the transmission of documents and information between the Bank and its clients, and any replacement website as the Bank may from time to time notify the Borrower.
"Designated Performance Requirements"	means Performance Requirements 1 through 8 and 10 (or, as the context may require, any one of such Performance Requirements) of the Performance Requirements dated April 2019 and related to the Bank's Environmental and Social Policy dated April 2019.
"EBRD Procurement Rules"	means the Procurement Policies and Rules for projects financed by the Bank dated 1 November 2017.
"Enforcement Policy and Procedures"	means the Bank's Enforcement Policy and Procedures dated 4 October 2017.
"Updated Environmental and Social Action Plan"	means the updated plan of environmental and social mitigation and improvement measures dated 13 May 2020 and prepared by the Borrower a copy of which is attached hereto as Schedule 3 approved by the Bank in accordance with Section 3.04(b) as such plan may be amended from

time to time with the prior written consent of the Bank in accordance with Section 3.04(e).

"Environmental and Social Client Disclosure Documentation"

means the written information furnished by or on behalf of the Borrower to the Bank pursuant to , *and semi-annual reports on Environmental and Social Matters arising in relation to the Borrower or the Project, within 30 days after the end of the six-month period being reported on* containing information relating, *inter alia*, to Environmental and Social Matters and any amendment or supplement to such information which is accepted by the Bank.

"Environmental and Social Law"

means any applicable law in any relevant jurisdiction, concerning the protection of the environment, workers, communities or project affected people.

"Environmental and Social Matter"

means any matter that is the subject of any Environmental and Social Law, any Designated Performance Requirement or the Environmental and Social Action Plan.

"Fiscal Year"

means the Borrower's fiscal year commencing on 1 January of each year.

"Governmental Authority"

means the government of the Borrower, or of any political subdivision thereof, whether state, regional or local, and any agency, authority, branch, department, regulatory body, court, central bank or other entity exercising executive, legislative, judicial, taxing, regulatory or administrative powers or functions of or pertaining to government or any subdivision thereof (including any supra-national bodies), and all officials, agents and representatives of each of the foregoing.

"PIU"

means the project implementation unit referred to in Section 3.03.

"Procurement Plan"

means the procurement plan for this project, as such plan may be amended from time to time with the prior written consent of the Bank.

Section 1.03. Interpretation

In this Agreement, a reference to a specified Article, Section or Schedule shall, except where stated otherwise in this Agreement, be construed as a reference to that specified Article or Section of, or Schedule to, this Agreement.

ARTICLE II - PRINCIPAL TERMS OF THE LOAN

Section 2.01. Amount and Currency

The Bank agrees to lend to the Borrower, on the terms and conditions set forth or referred to in this Agreement, the amount of twenty six million Euro (EUR 26,000,000).

Section 2.02. Other Financial Terms of the Loan

- (a) The Minimum Drawdown Amount shall be two hundred fifty thousand Euro (EUR 250,000).
- (b) The Minimum Prepayment Amount shall be one million Euro (EUR 1,000,000).
- (c) The Minimum Cancellation Amount shall be one million Euro (EUR 1,000,000).
- (d) The Interest Payment Dates shall be 25 April and 25 October of each year.
- (e) (1) The Borrower shall repay the Loan in 26 equal (or as nearly equal as possible) semi-annual instalments on 25 April and 25 October of each year, with the first Loan Repayment Date being 25 April 2023 and the last Loan Repayment Date being 25 October 2035.

(2) Notwithstanding the foregoing, in the event that (i) the Borrower does not draw down the entire Loan amount prior to the first Loan Repayment Date specified in this Section 2.02.(e), and (ii) the Bank extends the Last Availability Date specified in Section 2.02.(f) below to a date which falls after such first Loan Repayment Date, then the amount of each drawdown made on or after the first Loan Repayment Date shall be allocated for repayment in equal amounts to the several Loan Repayment Dates which fall after the date of such drawdown (with the Bank adjusting the amounts so allocated as necessary so as to achieve whole numbers in each case). The Bank shall, from time to time, notify the Borrower of such allocations.

(f) The Last Availability Date shall be the date which is 24 months from the date of this Agreement, or such later date that the Bank may in its discretion establish and notify to the Borrower.

(g) The rate of the Commitment Charge shall be 0.5% per annum.

(h) The Loan is subject to a Variable Interest Rate. Notwithstanding the foregoing, the Borrower may, as an alternative to paying interest at a Variable Interest Rate on all or any portion of the Loan then outstanding, elect to pay interest at a Fixed Interest Rate on such portion of the Loan in accordance with Section 3.04(c) of the Standard Terms and Conditions.

Section 2.03. Drawdowns

The Available Amount may be drawn down from time to time in accordance with the provisions of Schedule 2 to finance (1) expenditures made (or, if the Bank so agrees, to be made) in respect of the reasonable cost of goods, works and services required for the Project and (2) the Front-end Commission.

Section 2.04 Project Specific Conditions Precedent to all disbursements of the Loan

(a) **Environmental and Social Matter Progress.** The Borrower is in full compliance with Section 3.05(a) of this Agreement and EBRD shall have received evidence that compliance with the requirements of the Environmental and Social Action Plan is proceeding substantially according to the schedule contained in the Environmental and Social Action Plan and that, based on progress to date, the requirements contained in the Environmental and Social Action Plan are expected to be satisfied within the time frame contemplated in such plan.

Section 2.05. Authorised Representative for Drawdowns

The Deputy Minister of Finance of the Borrower is designated as the Borrower's Authorised Representative for the purpose of taking any action required or permitted to be taken under the provisions of Section 2.03 and under the provisions of Sections 3.01 and 3.02 of the Standard Terms and Conditions.

ARTICLE III - EXECUTION OF THE PROJECT

Section 3.01. Other Affirmative Project Covenants

In addition to the general undertakings set forth in Article IV of the Standard Terms and Conditions, the Borrower shall, unless the Bank otherwise agrees:

- (a) Take all action necessary to provide adequate funds for the completion of the Project;
- (b) Exempt from taxes (including, without limitation, VAT) and duties (including, without limitation, any customs duties) all goods, works and services (including consultancy services), procured for the Project and financed from the proceeds of the Loan, or provide for their reimbursement;
- (c) delegate to the Project Entity the day-to-day management of the Project;
- (d) ensure that the minimum annual expenditure for the maintenance works, including periodical maintenance, on national road network is not less than eleven million Euro (EUR 11,000,000);
- (e) ensure that the Project Entity, with the assistance of the external consultants, adopts no later than 31 December 2021: (i) Road Maintenance Manual and Standards for the Roads Maintenance, (ii) Road Asset Management System (RAMS), and (iii) Roads Capital Development Programme.
- (f) ensure that the Borrower adopts no later than 30 November 2022: Secondary legislation on road safety in line with EU Directives 2004/54/EC and 2008/96/EC adoption.

Section 3.02. Project Implementation Unit

In order to coordinate, manage, monitor and evaluate all aspects of Project implementation, including the procurement of goods, works and services for the Project, the Borrower shall, unless otherwise agreed with the Bank, establish and at all times during execution of the Project operate a project implementation unit with adequate resources and suitably qualified personnel, under terms of reference acceptable to the Bank.

Section 3.03. Procurement

For purposes of Section 4.03 of the Standard Terms and Conditions, the following provisions shall, except as the Bank otherwise agrees, govern procurement of goods, works and services required for the Project and to be financed out of the proceeds of the Loan:

- (a) Goods, works and services (other than consultants' services which are included within Section 3.03(c)) shall be procured through open tendering.
- (b) For purposes of Section 3.03(a), the procedures for open tendering, simplified open tendering, direct contracting and standards for alternative procurement procedures in accordance with national law are set out in Section III of the EBRD Procurement Rules.
- (c) Consultants to be employed by the Project Entity to assist in carrying out the Project shall be selected in accordance with the procedures set out in Section V of the EBRD Procurement Rules.
- (d) All contracts shall be subject to the review procedures set out in the EBRD Procurement Rules and shall be subject to prior review by the Bank.

Section 3.04. Environmental and Social Compliance Covenants

Without limiting the generality of Sections 4.02(a), 4.04(a)(iii), and 5.02(c)(iii) of the Standard Terms and Conditions, and unless the Bank otherwise agrees:

- (a) Except as otherwise specified in the Environmental and Social Action Plan, the Borrower shall, and shall cause any contractor to, carry out the Project in accordance with the Designated Performance Requirements.
- (b) Without limiting the foregoing, the Borrower shall diligently implement and adhere to the Environmental and Social Action Plan and monitor the implementation of such plan in accordance with the monitoring provisions contained in such plan.
- (c) The Borrower and the Bank may from time to time agree to amend the Environmental and Social Action Plan in response to changes in the circumstances of the Project or the Borrower, unforeseen events and the results of monitoring. Without limiting the generality of the foregoing,
  - (1) if there is any adverse environmental or social impact or issue that was not foreseen by or contemplated in the Environmental and Social Action Plan either entirely or as to its severity,

- (2) if any impact mitigation measure set out in the Environmental and Social Action Plan is not sufficient to eliminate or reduce any environmental or social impact to the level contemplated by the relevant Designated Performance Requirements within the time frame set out in the Environmental and Social Action Plan, or
- (3) if any material non-compliance with the Environmental and Social Action Plan or with any Environmental and Social Law has been identified by the Borrower, the Bank or an inspection from any regulatory or enforcement authority or by any audit conducted in accordance with Section 3.04(d)

the Borrower shall, as soon as reasonably practicable and subject to the consent of the Bank, develop and incorporate into the Environmental and Social Action Plan such additional or revised mitigation measures as may be necessary to achieve compliance with the Designated Performance Requirements, the Environmental and Social Action Plan or Environmental and Social Laws, in each case in a manner satisfactory to the Bank.

Section 3.05. Consultants

(a) In order to assist in the implementation of the Project, the Project Entity shall, unless otherwise agreed with the Bank, keep existing consultants employed under the previous loans, and use consultants whose qualifications, experience and terms of reference are satisfactory to the Bank, including:

- (1) consultants to assist the PIU with the implementation and supervision of the Project;
- (2) consultants to assist with the preparation of the Roads Asset Management System.

(b) The Borrower shall provide, without charge, to any consultants engaged to assist in matters relating to the Project or the operations of the Project Entity all facilities and support necessary for the carrying out of their functions, including office space, photocopying equipment and supplies, secretarial services and transportation, as well as all documents, materials and other information that may be relevant to their work.

Section 3.06. Reporting Frequency and Submission Requirements

(a) Commencing from the Effective Date, until the full amount of the Loan has been repaid or cancelled, the Borrower shall submit to the Bank, in form and substance satisfactory to the Bank, semi-annual reports on Environmental and Social Matters arising in relation to the Borrower or the Project, as referred to in Environmental Covenants, within 30 days after the end of the six-month period being reported on. Such reports shall include information on the following specific matters:

- (1) information on compliance by the Borrower with the Designated Performance Requirements as described in Section 3.04(a) and the implementation of the Environmental and Social Action Plan;
- (2) information on how the Borrower has monitored the compliance with the Designated Performance Requirements and the Environmental and Social Action Plan by any contractor engaged for the Project and a summary of any material non-compliance by such contractor with the Designated Performance Requirements and the Environmental and Social Action Plan and of any measures taken to remedy such non-compliance;
- (3) information on implementation of the stakeholder engagement plan and grievance mechanism required by Designated Performance Requirement 10, including a summary of any grievances received and how such grievances were resolved;
- (4) information on compliance by the Borrower with Environmental and Social Laws in relation to the the Project, including a description of any claim, proceeding, order or investigation commenced or threatened against the Borrower, the status of any Authorisation required for the Project, the results of any inspection carried out by any regulatory authority, any violation of applicable laws, regulations or standards and any remedial action or fine relating to such violation, a summary of any material notice, report and other communication on Environmental and Social Matters relating to the Project submitted by the Borrower to any regulatory authority and any other circumstances giving rise to liability of the Borrower for any Environmental and Social Matter;

(5) information on occupational health and safety management and the occupational health and safety record of the Project including the rates of accidents, lost time incidents and near-misses, any preventive or mitigative measures taken or planned by the Borrower, any staff training on occupational health and safety and any other initiatives in relation to occupational health and safety management which have been implemented or planned by the Borrower;

(6) a summary of any change in Environmental and Social Laws which may have a material effect on the Project;

(7) copies of any information on Environmental and Social Matters periodically submitted by the Borrower to its shareholders or the general public; and

(8) Copies of quarterly periodic Project reports submitted by the Supervision Engineer and covering compliance with ESAP (applicable to construction stage only)

(b) Commencing from the Effective Date, the Borrower shall submit the periodic Project reports referred to in Section 4.04(a)(v) of the Standard Terms and Conditions quarterly, within 30 days after the end of the period being reported on, until the Project has been completed. Such reports shall include the following specific features:

(1) The following general information:

(A) Project Financial Statements;

(B) the physical progress accomplished in the implementation of the Project to the date of report and during the reporting period;

(C) actual or expected difficulties or delays in the implementation of the Project and their effect on the implementation schedule, and the actual steps taken or planned to overcome the difficulties and avoid delays;

(D) expected changes in the completion date of the Project;

(E) key personnel changes in the staff of the PIU, the consultants or the contractors;

(F) matters that may affect the cost of the Project; and

(G) any development or activity likely to affect the economic viability of any Part of the Project.

(2) Financial statements showing details of the expenditures incurred under each Part of the Project and the Drawdowns, together with a statement showing:

- (A) original cost estimates;
- (B) revised cost estimates, if any, with reasons for changes;
- (C) original estimated expenditures and actual expenditures to date;
- (D) reasons for variations of actual expenditures to date from original estimated expenditures to date; and
- (E) estimated expenditures for the remaining quarters of the year.

(3) A brief statement of the status of compliance with each of the covenants contained in this Agreement.

(c) The Project Entity shall submit to the Bank its annual financial statements, commencing with the financial year 2020, no later than 180 days after the end of each financial year.

(d) Commencing from the Effective Date, until the full amount of the Loan has been repaid or cancelled, the Borrower shall submit to the Bank, in form and substance satisfactory to the Bank, semi-annual reports on Environmental and Social Matters arising in relation to the Borrower or the Project, as referred to in Environmental Covenants, within 30 days after the end of the six-month period being reported on. .

(e) Immediately upon the occurrence of any incident or accident relating to the Borrower or the Project which has or is likely to have a significant adverse effect on the environment, workers, or on public or occupational health or safety, the Borrower shall inform the Bank and promptly thereafter give the Bank notice thereof specifying the nature of such incident or accident and any steps the Borrower is taking to remedy the same. Where an incident involves sensitive information in relation to a person or any risk of retaliation, the initial notice to the Bank shall not include any details of the identity of the persons involved. Without limiting the generality of the foregoing,

(1) an incident or accident relates to the Project if it occurs on any site used for the Project or, if it is caused by Project workers and/or facilities, equipment, vehicles or vessels used for or relating to the Project (whether or not being used on any site of the Project and whether or not being used by authorised or unauthorised persons);

(2) an incident or accident is considered to have a significant adverse effect on the environment or on public or occupational health or safety if:

- (A) any applicable law requires notification of such incident or accident to any governmental authority,

- (B) such incident or accident involves fatality of any person (whether or not such person is employed by the Borrower),
  - (C) more than one person (whether or not such persons are employed by the Borrower) has received serious injury requiring hospitalisation,
  - (D) such incident involves violence and harassment, bullying, intimidation, and/or exploitation, including any form of gender-based violence;
  - (E) such incident involves forced and child labour relating to the Project; or
  - (F) such incident or accident has become, or is likely to become, public knowledge whether through media coverage or otherwise.
- (f) The Borrower shall promptly notify the Bank of any significant protest or petition by workers or members of the public directed at or relating to the Borrower or the Project which might have a material adverse effect on the Borrower or the Project or which has become, or is likely to become, public knowledge through media coverage or otherwise. Within ten days following any such notification, the Borrower shall submit a report satisfactory to the Bank specifying the outcome of the Borrower's investigation into such protest, and any steps taken, or proposed to be taken, by the Borrower to resolve the issues raised in the protest or petition.

ARTICLE IV - FINANCIAL COVENANTS

Section 4.01. Financial Records and Reports

(a) The Borrower shall, in respect of the departments or agencies of the Borrower responsible for carrying out the Project or any part thereof, maintain procedures, records and accounts adequate to reflect, in accordance with internationally accepted accounting standards consistently applied, the operations, resources and expenditures relating to the Project and to monitor and record the progress of the Project (including its costs and the benefits to be derived from it).

(b) The Borrower shall:

- (1) have the records and accounts referred to in Section 4.01(a) for each Fiscal Year audited by independent auditors acceptable to the Bank in accordance with internationally accepted auditing principles and standards;

- (2) furnish to the Bank as soon as available, but in any case not later than six months after the end of each Fiscal Year, the report of such audit by such auditors of such scope and in such detail as the Bank may reasonably request; and
- (3) furnish to the Bank such other information concerning such records and accounts, and the audit thereof, as the Bank may from time to time reasonably request.

ARTICLE V - SUSPENSION; ACCELERATION; CANCELLATION

Section 5.01. Suspension

The following are specified for purposes of Section 7.01(a)(xvii) of the Standard Terms and Conditions:

- (a) the legislative and regulatory framework applicable to the road sector network sector in the territory of the Borrower shall have been amended, suspended, abrogated, repealed or waived in a manner other than as approved by the Bank in writing; or
- (b) Control of the Project Execution Agency shall have been transferred to a party other than the Borrower.

Section 5.02. Acceleration of Maturity

The following are specified for purposes of Section 7.06(f) of the Standard Terms and Conditions:

- (a) any event specified in Section 5.01 which shall have occurred for thirty (30) days after notice thereof shall have been given by the Bank to the Borrower.

ARTICLE VI - EFFECTIVENESS

Section 6.01. Legal Opinion

For purposes of Section 9.03(a) of the Standard Terms and Conditions, the opinion or opinions of counsel shall be given on behalf of the Borrower by the Protector of Property Legal Interests of Montenegro.

Section 6.02. Termination for Failure to Become Effective

The date 90 days after the date of this Agreement is specified for purposes of Section 9.04 of the Standard Terms and Conditions.

ARTICLE VII - MISCELLANEOUS

Section 7.01. Notices

(a) The following addresses are specified for purposes of Section 10.01 of the Standard Terms and Conditions:

For the Borrower:

Ministry of Finance
Stanka Dragojevica 2
81000 Podgorica
Montenegro
Attention: Deputy Minister of Finance
Fax: +382 20 224 450

For the Bank:

European Bank for Reconstruction and Development
One Exchange Square
London EC2A 2JN
United Kingdom

Attention: Operation Administration Department

Fax: +44-20-7338-6100

(b) *The Bank may invite the Borrower to register to use ClientNet or another form of electronic communication and, if the Borrower and the Bank agree to use ClientNet or such other form of electronic communication, any notice, application or other communication from the Borrower to the Bank or from the Bank to the Borrower (other than any notice, application or other communication that is required by this Agreement or any other Financing Agreement to be in an original, certified or hard copy), may, subject to the terms and conditions of ClientNet or such other form of electronic communication, be given or made by posting such notice, application or other communication on ClientNet or sent in accordance with the terms agreed concerning such other form of electronic communication.*

(c) Any notice, application or other communication delivered by hand, airmail or facsimile transmission or via ClientNet or another agreed form of electronic communication will only be effective when actually received (or made available) in readable form, provided that any notice, application or other communication that is received (or made available) after 5:00 p.m. in the place in which the party to whom the relevant notice, application or communication is sent has its address for the purpose of this Agreement shall be deemed only to become effective on the following day.

(d) The following are the names, titles and email addresses of the persons designated as the initial contacts of the Borrower for purposes of any invitation the Bank may send to the Borrower regarding ClientNet:

Name	Title	E-mail address
Milica Dubljevic	Advisor in the Transport Administration	milica.mirkovic@uzs.gov.me
Katarina Zivkovic	Head of the Division-Front Office in the Ministry of Finance	katarina.zivkovic@mif.gov.me
Milena Vukotic	advisor in the Front Office, Ministry of Finance	milena.vukotic@mif.gov.me

IN WITNESS WHEREOF, the parties hereto, acting through their duly authorised representatives, have caused this Agreement to be signed in four copies and delivered at Podgorica, Montenegro as of the day and year first above written.

MONTE NEGRO

By: _____
Name:
Title:

**EUROPEAN BANK
FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT**

By: _____
Name:
Title:

SCHEDULE 1 - DESCRIPTION OF THE PROJECT

1. The purpose of the Project is to finish the construction works on the reconstruction and upgrade of 16.2 km of Lubnice – Jelovica – Jezerine (Kolasin Ski Centre) road. The original project worth EUR 25 million was initially approved in 2013 and signed in two loans in 2013 and 2015. The proposed loan increase will be utilised to finance the difference between initially estimated cost and actual outturn construction costs based on the detailed design, the lowest tender received and additional construction costs related to for the tunnel construction.

2. The Project consists of the following Parts, subject to such modifications thereof as the Bank and the Borrower may agree upon from time to time:

Part A: Civil works;

Part B: Consulting services: Supervision of Civil Works;

Part C: Fees;

Part D: Technical assistance programme to be funded from the technical assistance donor funds to be mobilised by the Bank and to include: (a) institutional strengthening assistance with the preparation of the Roads Asset Management System (RAMS).

3. The Project is expected to be completed within 18 months from the date of the Loan signing.

SCHEDULE 2 - CATEGORIES AND DRAWDOWNS

1. The Table attached to this Schedule sets forth the Categories, the amount of the Loan allocated to each Category and the percentage of expenditures to be financed in each Category.

Category	Amount of the Loan Allocated to the Category (EUR)	Percentage of Expenditures to be Financed
(1) Civil Works for Local Roads Rehabilitation	24,940,000	100% of the increase of the contract value excluding any taxes
(2) Consulting services for Supervision of Works	800,000	100% of the increase of the contract value excluding any taxes
(3) Front-end Commission	260,000	100%
Total	26,000,000	

ENVIRONMENTAL & SOCIAL ACTION PLAN - 51798

Local

Roads

Reconstruction Loan Increase

No	EBRD PR/ legislative requirement/ best practice	Environmental/Social Action	Environmental/ Social Risks/Benefits	Investment Needs/ Resources/ Responsibility	Target Date by year end/ Project Phase	Target/ evaluation criteria for successful implementation
1. ORGANISATIONAL CAPACITY AND MANAGEMENT SYSTEM – Transport Directorate						
1.1	PR1: Environmental and Social Appraisal and Management	<p>Continue to assign responsibility for E&S management of the projects to PIU who have undergone related E&S training.</p> <p>Dedicated resource assigned for Lubnice-Jelovica-Jezerine Project is responsible for ongoing cooperation with the Main Contractor and the Supervision Engineer in timely addressing any E&S related issues, ensuring the Project in compliance with the EBRD's Environmental and Social Policy and European Legislation requirements and that this ESAP is being implemented.</p> <p>In accordance with national legislation identify an OHS Coordinator within Transport Directorate and clarify their responsibilities in</p>	Improved environmental and social performance and compliance.	<p>Responsibility: Transport Directorate</p> <p>Resources: Internal TD resources.</p>	Throughput the loan duration	<p>Report on progress in AESR to EBRD</p> <p>Report to EBRD if E&S manager for Lubnice-Jelovica-Jezerine Project changes.</p> <p>Report to EBRD on identification of the OHS</p>

		<p>regards to management and monitoring of planned and ongoing construction projects.</p> <p>When budgetary constraints are lifted appoint a suitably qualified person/persons responsible for all matters related to ESHS management & monitoring across the TD projects meanwhile rely on consultant's support to the PIU.</p>				manager.
1.2	Familiarization with Project documentation E&S	<p>The PIU within TD needs to acquaint themselves with all E&S documents prepared for the project prior to signing the Loan (Environmental Assessment Report, ESAP, SEP and NTS as disclosed on the Ministry for Infrastructure website:</p> <p>http://www.msp.gov.me/vijesti/128483/Nastavak-realizacije-Projekta-rekonstrukcije-lokalnih-puteva-koji-se-finansira-uz-podrsku-EBRD-a.html</p> <p>and with requirements of the Loan agreement in regards to environmental and social reporting.</p> <p>.</p>	Improved environmental and social performance and compliance.	<p>Responsibility: Transport Directorate</p> <p>Resources: Internal TD resources</p>	<p>ASAP, by the end of June 2020</p> <p>Improved reporting and communication throughout the project life</p>	Report on any EHS issues to EBRD.

1.3	PR1: Environmental and Social Appraisal and Management	<p>Develop and implement relevant procedures/system and standards at Transport Directorate level incorporating Environmental and Social (including health and safety performance) issues into day to day management of projects.</p> <p>Procedures and standards to cover:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Management of screening stage of the EIA process with focus on Emerald Sites protection; ● Requirements for CESMMP (Construction Environmental and Social Management & Monitoring Plan), Health & Safety (H&S) Plan, OESMMP (Operational Environmental and Social Management and Monitoring Plan) etc.; ● Monitoring of contractors, H&S and Environmental and Social performance; gathering of feedback and information regarding performance of Contractors on the projects from other agencies; ● Stakeholder Engagement, including grievance procedures. 	Improved environmental and social performance and compliance.	Responsibility: Transport Directorate Resources: Internal TD resources.	Relevant internal Transport Directorate procedures developed and submitted to EBRD by the end of 2020. Procedure implemented from 2021.	Report on progress in AESR to EBRD
-----	--	--	---	--	---	------------------------------------

1.4	PR1: Environmental and Social Appraisal and Management	<p>Continue to prepare and submit annual E&S reports – AESR - to EBRD on status of all ESAP items.</p> <p>Communications between the PIU team in Podgorica and the Project Manager /Supervision Engineer/Contractor on site needs improvements in regards to E&S issues. Reporting to the EBRD should to be based on the reporting provided by the Supervision Engineer and Contractor with input from Project Manager</p>	<p>Monitoring of ESAP to ensure the Project is being implemented to minimize ESHS risks and maximize benefits, monitor and revise the proposed measures.</p>	<p>Responsibility: Transport Directorate Resources: Internal TD resources.</p>	<p>Until the repayment All Phases</p>	<p>Report on progress of ESAP annually to EBRD.</p>
1.5	PR 10: Information Disclosure and Stakeholder Engagement	<p>Stakeholder Engagement Plan & its grievance mechanism</p> <p>Continue to implement a Stakeholder Engagement Plan which meets the requirements of the Montenegrin legislation processes and EBRD's Performance Requirement No. 10 and includes respective grievance mechanism.</p> <p>Update and communicate a targeted alternative stakeholder engagement and communication plan outlining TD's response and operational implications during Covid-19 restrictions</p> <p>Organize and document a meeting with adjacent Biogradska Gora National Park on the construction works E&S performance.</p>	<p>Compliance with legal and EBRD requirements.</p> <p>Ensure the local community is kept informed of the Project proposals and have opportunity to input to mitigation proposals.</p> <p>Reduced reputational risk</p> <p>Improved community/stakeholder relations.</p>	<p>Responsibility: Transport Directorate Resources: Contractor&Transport Directorate internal resources</p>	<p>Construction and operational Phase</p>	<p>SEP reporting Provide update in AESR to EBRD.</p>

1.6	PR 4: Occupational Health, Safety and Security	<p>Business continuity plan</p> <p>1) Develop a business continuity COVID 19 response plan in respect of national guidance laws and regulations following risk assessments of EHSS activities processes, risks and impacts of the business including supply chain and community considerations. Clearly define roles and responsibilities for any operational control changes than needed.</p> <p>2)</p> <p>3) . The instruction should provide practical ways to reduce the risk of worker exposure to the disease in the workplace and community , including COVID 19, in compliance with any existing national and/or local guidance from public authorities and recommendations of World Health Organization; Transport Directorate may use the COVID 19 Workplace risk assessment prepared and published by EBRD to assist in development of the Plan: https://www.ebrd.com/sustainability-covid.html</p> <p>4)</p>	Compliance with legal and WHO recommendations.	Responsibility: Transport Directorate Resources: Internal TD resources.	<p>1) ASAP,by the end of June 2020.</p> <p>2) By the end of 2020</p>	Report to EBRD when document is developed and starting of implementation
-----	--	---	--	--	--	--

1.7	PR 4: Community Health, Safety and Security	<p>Local Community Road Safety Initiative:</p> <p>Following lifting of the restrictions related to Covid 19, repeated the Road Safety engagement carried out in local school in Lubnice. Address ongoing transportation road safety risks and other community risks related to ongoing construction and future operational road safety risks.</p>	Reduce risk of accidents occurring.	<p>Responsibility: Transport Directorate in Cooperation with Contractor</p> <p>Resources: Internal resources</p>	By the end of 2020	Repeat the road safety initiative in local community.
-----	---	--	-------------------------------------	--	--------------------	---

--	--	--	--	--	--	--

2 CONSTRUCTION STAGE – Construction Contractor and Subcontractors

2.1	PR 1: Environmental and Social Appraisal and Management Law of Spatial Development & Construction of Structures Law on Expropriation	Obtain & Comply with Permits & Approvals: Obtain, comply and maintain all necessary permits/approvals for the Project, including: Batching plant permit, Waste water discharge permit Waste disposal permit Permits for storage of excavated materials.	Compliance with legal and EBRD requirements.	Responsibility: Transport Directorate and the Contractor	By the end of June 2020	Approval of the Permit(s) by Competent Ministry/ Authority or local authority. Report to EBRD in Quarterly Report form Construction and in AESR.
2.2	PR1: Environmental and Social Appraisal	Contractor has to an Environmental & Social Management System for the construction of the road which should include (but not be	All environmental and social issues, impacts	Responsibility: Contractor, reviewed Supervision	ASAP, by end of June	CESMMP Documented, reviewed by Supervision

	<p>and Management</p> <p>limited to):</p> <p>Appointment with Contractors team of suitable qualified and competent Site Environmental and Social Representative ;</p> <p>Construction Environmental & Social Management & Monitoring Plan (CESMMP);</p> <p>Waste Management Plan; Regular controls if mitigation measures are being appropriately applied and reporting to the Client (TD).</p> <p>Construction Environmental and Social Management Plan</p> <p>Contractor has to update a Construction Environmental & Social Management & Monitoring Plan (CESMMP) in compliance with Montenegrin legislation and best practice and submit to Supervision Engineer and Client for approval</p> <p>The CESMMP should include, (but not limited to):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Construction Programme and time schedule ● Equipment and Plant needed for the construction, on / out of the building site ● Environmental Management Framework (Environmental Policy, Structure and Responsibilities, Training Awareness and 	<p>and improvements in relation to the Project are appropriately managed, monitored and addressed.</p>	<p>Engineer by TD and Resources and costs: Contractor</p>	<p>2020</p> <p>Implement during Construction Phase.</p>	<p>Engineer and TD, submitted to EBRD.</p> <p>Provide updates in AESR on implementation to EBRD.</p>
--	--	--	---	---	--

	<p>Competences, Communication, Complaints, Compliments and Inquiries, Checking, Non-conformance and Corrective / Preventative Action, Environmental monitoring, Control of records, Reporting), Legal and Other Requirements: Legislation, Consents and Licenses</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Operational Control Procedures regarding: Construction Site establishment, Boundary fencing, Protection of existing environmental features, Access Routes/Points toProperties, Construction Site maintenance, Site drainage and protection of surface and ground water quality, Nature conservation, Nature&biodiversity Compensation, Landscape protection and design, Noise and vibration, Air quality protection measures, Cultural heritage, Waste management, Energy, Transport of materials; ● Pollution Control and Contingency, Emergency Plan: Pollution Prevention, Fuel and Oil handling, Maintenance of the plant, concrete/pollution washout, Control of sedimentation (settlement tanks for surface water runoff and dewatering ,wheel washing facilities), Spill control and response. ● Emergency preparedness and response plan, updated to responses to infectious diseases 			
--	--	--	--	--

		<p>(COVID 19, see section 2.16)), in line with national authorities laws and regulations and WHO recommendations</p> <p>CESMMP has to be regularly revised to reflect any findings regarding impact on environment from monitoring activities, complaints and inspections findings and/or changes in the scope/timing of works and public health risks.</p>				
2.3	PR1: Environmental and Social Appraisal and Management PR3: Pollution Prevention and Abatement Resource efficiency	<p>Update Waste Management Plan (WMP) and ensure compliance with it</p> <p>Contractor to update and submit to the Supervision Engineer the Waste Management Plan which has to include provisions related to disposal sites.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contractor has to include identified disposal sites. • The Waste Management Plan has to include relevant mitigation measures for the waste treatment and disposal (testing, transport, and disposal). The proposal of temporary as well as permanent disposal must not cause any visual/esthetic impact in the affected landscape. <p>WMP shall be updated by the Contractor reviewed by Supervision Engineer and, has to be elaborated in accordance with the requirement of the Law on Waste Management,</p>	Improvement to waste management, reduction of risk or environmental contamination	Responsibility: Contractor, revised by TD and Supervision Engineer Resources and costs: Contractor	ASAP, by end of June 2020 Implement during Construction Phase.	Waste Management Plan documented and submitted for Supervision Engineer and TD review by end of June 2020 . Results of Supervision Engineer review submitted to EBRD Provide updates in AESR on implementation to EBRD.

		EU waste legislation and best practice.				
2.4	Management of waste waters and hazardous substances on site	<p>Protection of surface waters</p> <p>Finalize clean up of the riverbed with illegally disposed excavated material and other construction waste.</p> <p>Contractor has to ensure that procedures are in place within the CESMMP to reduce risks of contamination of the Jelovica River (and other watercourses in vicinity of works) and include appropriate measures to avoid the pollution of the Jelovica river and other water courses.</p> <p>The Contractor has to conduct monitoring of the Jelovica/Bistrica river water quality during the whole construction works to monitor any potential adverse effects and implement adequate measures (the baseline data are included in ESA, based on local survey 2014).</p>	<p>reduction of risk or environmental contamination</p>	<p>Contractor</p>	<p>ASAP, by end of June 2020</p> <p>Implement during Construction Phase</p>	<p>Documented and implemented procedure. CESMMP Procedure required on reporting any accidental release of pollutants to watercourse to relevant environmental authority and to EBRD.</p>

	<p>The Contractor shall develop and implement procedures and infrastructure to prevent pollution of surface waters, particularly Jelovica River. Those measures should include appropriate storage and handling of hazardous substances (including oils) and wastes, pre-treatment (in sedimentation tanks) of construction run off and dewatering, wheel washing facilities for trucks transporting materials. Any uncontrolled discharges to surface waters shall be prevented. Appropriate</p> <p>All sites near rivers shall be protected by fencing and other means to prevent loss of construction materials, particularly hazardous materials.</p> <p>Develop plans for cement and wash-water management. Observe sedimentation basin at batching the batching plant and prevent overspill to the river,</p> <p>Concrete remains will be crashed into pieces of cca 20cm diameter and will be used for the backfilling. All visible remains of excess concrete shall be physically removed immediately and disposed of as waste. Washing the visible signs into the ground is not acceptable. All excess aggregate shall also be removed.</p> <p>Toolbox Talks on hazardous substances and waste management be delivered on an ongoing basis as „continued training“ and following any</p>			
--	---	--	--	--

		significant incident.				
--	--	-----------------------	--	--	--	--

2.5	PR 5: Land Acquis., Involuntary Resettlement and Economic Displacement	<p>Land Acquired for Construction Not within Final Road Easement - the temporary land acquisition:</p> <p>Update the temporary land acquisition plan</p> <ul style="list-style-type: none"> • The temporary land acquisition and its respective compensation has to be done in compliance with the Law on Expropriation; Contractor is obliged to enter individual negotiation with the respective land owners and informal users (where identified) agree on the acquisition and compensation measures in signed contract; TD has to be available for the negotiation process as a supporting party; the process and contract has to be available for review to the affected municipalities, supervising engineer and TD. • Contractor is obliged to reinstate any damages caused by construction activities to the infrastructure in the vicinity of the project and to temporarily used land. • Temporary land use has to be carried in line with agreed contracts with the land owners. 	<p>Mitigate adverse social and economic impacts caused by temporary land acquisition or restrictions on affected persons' use and access to land.</p>	<p>Responsibility: Contractor Sources&costs: Contractor</p>	<p>Ongoing</p>	<p>Constructions record book/measurements. Provide update on review in AESR to EBRD.</p>
-----	--	---	---	---	----------------	--

2.6	PR 5: Land Acquis., Involuntary Resettlement and Economic Displacement	<p>Access to Land and Properties</p> <p>The Contractor has to ensure the safe accessibility of the private properties and eco-accommodation Vranjak during the whole construction period, implement and provide any additional measures and equipment if necessary (eg. information tables about the access) and implement mechanical measures to decrease the noise and vibration impact on the Vranjak area (eg. walls, fences around the building site of the tunnel).</p> <p>In Line with the Stakeholder Engagements Plan implemented by TD and in line with CESMMP, the Contractor should timely and regularly inform businesses and residents potentially affected by the construction regarding programme of works, planned disruptions to access and planned diversions.</p> <p>Contractor to use alternative engagement methods to accommodate for any mobility restrictions imposed by national laws and regulations due to Covid-19</p>	Mitigate adverse social and economic impacts caused by temporary land acquisition or restrictions on affected persons' use and access to land.	Responsibility: Contractor Sources&costs: Contractor	During construction	Provide update in AESR to EBRD.
-----	--	--	--	---	---------------------	---------------------------------

2.7	PR 6: Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources Law on Nature Conservation	<p>Habitat Flora & Fauna</p> <p>Contractor has to undertake monitoring of the collisions or incidents with the big mammals, especially with brown bear (<i>Ursus arctos</i>) and his migration with the focus on the „Lokalitet Klisura“ where is located the tunnel portal from the Berane side, and with other big mammals likely to appear in the area (<i>Cervus elaphus</i>, <i>Sus scrofa</i>, <i>Canis lupus</i>, <i>Vulpes vulpes</i>); provide immediate protective measures for the construction period ie; fencing against large animals, and consult with the Biogradska Gora National Park Management and NP Forestry Directorate in advance;</p> <p>The Construction Plan should take into consideration that no works with use of explosives should be carried out at Lokalitete Klisura during the brown bear hibernation period.</p> <p>When the new information regarding the presence of the bears in the project affected area and potential impacts on their population during construction period should become available in the public domain or via relevant authorities, the Contractor is obliged to revise the CESMMP accordingly.</p> <p>All the affected areas by the construction and</p>	<p>Protection conservation and of biodiversity.</p> <p>Compliance with EBRD requirement (including Biodiversity Mitigation Hierarchy)</p>	<p>Responsibility: Contractor</p> <p>Resources: contractor</p>	<p>Construction phase</p> <p>E&S Analysis</p> <p>CESMMP, further monitoring reporting</p>	<p>Monitoring findings to be added in the CESMMP reports, AESR.</p>

	<p>temporary land acquisition has to be rehabilitated by the autochthonous species of grass, bushes and trees while applying the most contemporary ecological procedures and as well in compliance with the management plan of NP Biogradska Gora.</p> <p>The Contractor has to prove and confirm the use of environmentally friendly technologies and practice (part of CESMMP).</p>				
--	---	--	--	--	--

2.8	PR 6: Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources Law on Nature Protection & Law on National Parks	Protection of the Buffer Zone of NP Biogradska Gora: Contractor has to include in CESMMP appropriate measures to avoid the adverse effects on flora and fauna of the buffer zone NP BG. All the affected areas by the construction and temporary land acquisition within the buffer zone of NP Biogradska Gora has to be rehabilitated by the autochthonous species of grass, bushes and trees while applying the most contemporary ecological procedures and as well in compliance with the management plan of NP Biogradska Gora. The Contractor has to prove and confirm the use of environmentally friendly technologies and practice (part of CESMMP).	Protection conservation biodiversity.	and of	Responsibility: Contractor Resources: contractor	Construction phase CESMMP, further monitoring reporting	Monitoring findings to be added in the CESMMP reports, AESR.
-----	--	---	---------------------------------------	--------	---	--	--

2.9	PR 6: Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources Law on Nature Protection & Law on National Parks	Invasive/Alien/Noxious Species: CESMMP has to include the monitoring of implementing the procedures to safely remove and prevent spreading of noxious and invasive plants, and introduction of alien (non-native) species, only the autochthonous species can be used for the rehabilitation.	Compliance with legal requirements. Avoidance, minimization and mitigation of impacts on biodiversity.	Responsibility: Contractors Resources: ESHS resources	Construction Phase	Procedure documented and established. Report on progress in AESR to EBRD.
2.10	PR 8: Cultural Heritage	Archaeological & Cultural Heritage Resources) Chance Finds Procedure: Contractor to include in the CESMMP a Chance find procedure in line with best practice and Montenegro Legislation	Preservation of and minimizing risks to archaeological remains.	Responsibility: Contractor Resources: ESHS Resources	Construction Phase	Documented Procedure. Report on progress in AESR to EBRD

2.11	PR 2: Labour and Working Conditions Workers' accommodation processes and standards: A guidance note by IFC and EBRD: August 2009. ¹	<p>Workforce Accommodation:</p> <p>Any worker accommodation should be developed to comply as a minimum with the guidance: 'Workers' accommodation processes and standards: A guidance notes by IFC and EBRD: August 2009' or any adequate national standards have to be implemented.</p> <p>Worker accommodation will also have to comply with Covid-19 social distancing and protective measures in line with laws and regulations by national authorities and WHO recommendations.</p>		Responsibility: Contractor Resources: ESHS Resources: Capital Costs for Welfare/Utilities/ Workforce Accommodation/ Healthcare facilities <i>(as required)</i>	Construction Phase	Update on Worker Accommodation strategy & implementation in AESR Worker accommodation established to EBRD standards.
2.12	PR 2: Labour and Working Conditions	<p>Workforce Conduct/General Management:</p> <p>Contractor will implement measures to manage potential impacts of influx of workers into the local area including general measures, health surveillance, code of conduct for workers, etc. – this shall be proportional to the numbers of workers required by the Project.</p> <p>Contractor to document and communicate to workers and EBRD any material changes to terms and conditions of employment and working conditions due to Covid-19.</p>	Good relations with local community and reduce risk of community tensions. Manage reputational risk.	Responsibility: Contractor Resources: HR & ESHS Resources	Construction Phase	Documented & implemented Code of Conduct. Update on community complaints regarding conduct of workers to be included in AESR to EBRD.

2.13	PR 2: Labour and Working Conditions Law on Labour (No. 59/ 2011)	<p>HR Policies:</p> <p>Contractor to continue maintaining HR Policies in regards to prohibition use of child labour and forced labour, and will include rights for non-employee workers (in line with ILO conventions and EBRD requirements).</p> <p>Contractor to document and report any amendments in HR Policies and operational controls due to Covid-19 to staff.</p>	<p>Effective HR & workforce management.</p> <p>Improved employer-worker relationship.</p>	<p>Responsibility: Contractor Resources: HR Resources</p>	<p>Before construction commences HR Policies must be established and approved: During Project Procurement Stage (Implement during Construction Phase)</p>	<p>Documented & Implemented HR Policies. Provide updates in AESR on implementation to EBRD.</p>
------	--	--	---	---	---	---

2.14	PR 2: Labour and Working Conditions	<p>Engagement of staff and labour</p> <p>The contractor will continue to document and communicate to all workers their working conditions and terms of employment including entitlement to wages , hours of work, overtime arrangement and overtime compensations, any benefits (leave for illness, maternity, paternity holiday) and any amendments due to Covid-19</p> <p>The contactor is encouraged to the extent practicable and reasonable to employ staff and labour with appropriate qualifications and experience from sources within the country.</p>	<p>Effective HR & workforce management.</p> <p>Improved employer-worker relationship and working conditions.</p>	<p>Responsibility: Contractor Resources: HR Resources</p>	<p>Before construction commences HR Policies must be established and approved: During Project Procurement Stage (Implement during Construction Phase)</p>	<p>Documented & Implemented HR Policies. Provide updates in AESR on implementation to EBRD.</p>
2.15	PR 2: Labour and Working Conditions	<p>Grievance Mechanism:</p> <p>The Contractor will maintain a functional grievance mechanism for workers (& their organizations if applicable e.g. sub-contractors) in-line with PR2 Para.18) to enable individuals/groups to raise reasonable workplace concerns.</p>	<p>Improved HR & workforce management. Improved employer-worker relationship</p>	<p>Responsibility: Contractor Resources: HR Resources</p>	<p>Construction Phase</p>	<p>Documented & implemented Grievance Mechanism.</p>

2.16	PR 4: Labour and Working Conditions Law on Safety at Work	Occupational Health & Safety: Legally required H&S documentation (Risk Assessment Act, Camp Management Plan, Traffic Management Plans) is in place and is approved by relevant authorities. Maintain these document reflecting situation on site. The Contractor must prepare: <ul style="list-style-type: none"> • Risk Analysis which will cover all working areas, procedures and any other recognized risk, in addition to already prepared job position (work place) analysis, <ul style="list-style-type: none"> • Review and update of the risk assessments on occupational risks of contagion to the infectious disease, including probability of being exposed to contagion and severity of the resulting health outcomes, taking into account individual affecting factors (age, underlying diseases and health conditions). The risk assessments must identify and assess all required PPE for each work task and also include the management of multi-use locations, such as sleeping accommodations, canteens, etc.; • Develop a prevention and mitigation of COVID-19 at workplace checklist, including physical distance, hygiene, cleaning, training and communication, personal protective equipment (PPE) 	Improved health and safety performance and safe working environment for workforce (permanent & contract/ contractor & sub-contractor).	Responsibility: Contractor	Established prior to construction, Plan must be approved: During Project Procurement Stage/ 2016 (Implement during Construction Phase)	Documented Risk Analysis , Emergency Response Plan, Traffic Management. Provide updates in AESR on implementation to EBRD.
------	--	---	--	----------------------------	---	---

		<p>and response; The Contractor may use the COVID 19 Workplace risk assessment prepared and published by EBRD to assist in development of the checklist:</p> <p>https://www.ebrd.com/sustainability-covid.html</p> <ul style="list-style-type: none"> • more detailed Emergency Response Plans covering both general emergency situation and project specific situations; • Reviewing of emergency response and preparedness plan in the workplace crafted to address health crises and pandemics (including Covid-19) by adapting the measures to the specific emergency situation in line with national requirements and WHO recommendations; • Traffic management plans which will also cover all traffic routs and access roads outside of state controlled roads. To include risk analysis, mitigation measures, training and awareness campaign; Review and update traffic management plan for in case of any health crisis, in respect to national requirements and WHO recommendations.			
--	--	---	--	--	--

3.1	PR 1: Environmental and Social Appraisal and Management Law of Spatial Development & Construction of Structures	Obtain and Comply with Permits & Approvals: Obtain, comply and maintain all necessary Environmental, Social, and Health & Safety permits/approvals for the Operation of the Project Road.	Compliance with legal and EBRD requirements.	Responsibility: Transport Directorate (TD) Resources: Designated ESHS Resources are required by TD	Operation stage	Approval of the Permit(s) by Competent Ministry/ Authority.
-----	--	---	--	---	-----------------	---

3.2	PR 1: Environmental and Social Appraisal and Management Law of Spatial Development & Construction of Structures	OESMMP - Management and monitoring during the operation The Client has to develop and implement OESMMP which has to include: <ul style="list-style-type: none"> • Specify the management competencies • To continue in long-term monitoring of specific factors defined in CESMMP • TD to agree transfer of management responsibilities for biodiversity compensation area (planted with trees) to respective authority within Montenegro; • Provide monitoring, management and mitigation measures with reporting to EBRD, local authorities – affected municipalities, NP Directorate, EPA, TD. 	Compliance with legal and EBRD requirements. Establish good practice, data sharing, public discussion.	Responsibility: Transport Directorate (TD) Resources: Designated ESHS Resources are required by TD	Operation stage	Approval of the Permit(s) by Competent Ministry/ Authority.
-----	--	---	---	---	-----------------	---

3.3	PR 4: Community Health, Safety and Security National Strategy for Emergency Situations	Emergency Preparedness & Response Plan (EPRP) for Operation: Emergency Preparedness & Response Plan to be prepared for operational phase of the Project in line with Montenegrin requirements (e.g. as contained within the National Strategy for Emergency Situations and other applicable laws/regulations in Montenegro).	Compliance with legal requirements and national strategy for managing risks. Prevention of and minimizing risks to workforce and local community	Responsibility: Transport Directorate Resources: Internal resources & external technical consultants.	Operation Phase (Plan for operation phase must be established and approved prior to operation of road, including opening of tunnel)	Documented and implemented EPRP.
-----	---	--	--	--	---	----------------------------------

SUMMARY TERM SHEET

Montenegro: Local Roads Reconstruction Project Loan Increase

NOTE: In accordance with EBRD's Access to Information Policy and Directive on Access to Information, EBRD is required to disclose on its website certain information about the Project (including project summary documents, documents submitted to the Board of Directors for approval, environmental and social documents and operation performance assessments). Information on EBRD's disclosure requirements may be found at <https://www.ebrd.com/what-we-do/strategies-and-policies/access-to-information-policy.html>.

Part A: Project Specific Terms Agreed by the Government of Montenegro (as Borrower)

Borrower:	Government of Montenegro.
Project Entity:	Transport Administration (the "TA")
Amount:	EUR 26.0 million.
Last Availability Date:	Two years from effective date of the Loan Agreement. Specific date of Last Availability Date is to be agreed during negotiations.
Term of Loan:	15 years with 2 years grace period.
First Principal Repayment Date:	25 April 2023.
Amortisation:	Equal semi-annual instalments over 15 years ending on 25 October 2035.
Interest Rate:	Variable six-month EURIBOR + 1% per annum margin. EURIBOR is floored at 0%.
Other Financial Terms:	Standard fee rates, as follows: Front-end fee: 1% of the Loan Amount; Commitment fee: 0.5% per annum of the undisbursed committed amount; Cancellation fee: 0.125% of amount cancelled; Prepayment fee: 0.125% of amount prepaid; Default interest margin: 2% per annum of the overdue

amount during the default period.

Project Specific Covenants:

Unless the Bank otherwise agrees, the Borrower shall:

- (a) delegate to the Project Entity the day-to-day management of the Project;
- (b) ensure that the minimum annual expenditure for the maintenance works on national road network is not less than EUR 11 million;
- (c) ensure that the Project Entity, with the assistance of the external consultants, adopts no later than 31 December 2021: (i) Road Maintenance Manual and Standards for the Roads Maintenance, (ii) Road Asset Management System (RAMS), and (iii) Roads Capital Development Programme.

Project Specific Conditions Precedent to Effectiveness:

Signing of the Loan Agreement;

Legal opinion shall have been received by the Bank from the relevant authorities confirming that the respective Loan Agreement constitute a valid and legally binding obligation of the Borrower and addressing such other matters as may be required by the Bank;

Project Specific Conditions Precedent to first disbursement of the Loan:

The Bank shall have received confirmation of the following:

- (a) The Project Entity shall have selected Road Assets Management System consultant.

Project Specific Conditions Precedent to all disbursements of the Loan

The Borrower is in full compliance with Environmental Covenants and EBRD shall have received evidence that compliance with the requirements of the Environmental and Social Action Plan is proceeding substantially according to the schedule contained in the Environmental and Social Action Plan and that, based on progress to date, the requirements contained in the Environmental and Social Action Plan are expected to be satisfied within the time frame contemplated in such plan.

Procurement:

Goods, works and services (including consultants' services for the supervision of works) under the

Project shall be procured in accordance with the Bank's Procurement Policies and Rules, as applicable to public sector operations.

Environmental Covenants:

- (a) The Borrower shall carry out the Project in accordance with environmental regulations and standards in effect from time to time in the jurisdiction in which the Project is located and with environmental standards existing in the European Union on the date hereof (or, in the event that such standards do not exist in the European Union, as set forth in the applicable environmental guidelines of the World Bank Group).
- (b) The Borrower shall ensure that the Project Entity shall implement and adhere to an Environmental and Social Action Plan approved by the Bank and such plan as may be amended from time to time with the prior written consent of the Bank. The plan of environmental and social mitigation and improvement measures specifying environmental and social performance criteria, standards, policies, procedures, practices, capital investments and implementation schedules, including measures to achieve and maintain compliance with EBRD Performance Requirements 1-8 and 10 dated May 2008. The Environmental and Social Action Plan will be agreed between the Bank and the Borrower prior to the signing of the Loan Agreement.
- (c) The Borrower shall ensure that the Project Entity shall observe all applicable laws and standards on employment of children and young people, discrimination at work, and forced labour. Such applicable laws and standards shall include (i) the International Labour Organisation's fundamental conventions concerning the abolition of child labour, the elimination of discrimination at the workplace and the elimination of forced and compulsory labour, and (ii) national law.

Progress Reporting and Financial Statements:

- (a) Commencing from the date of Effectiveness, the Borrower shall submit to the Bank the quarterly periodic Project reports, until the Project has been completed. Such reports shall be submitted no later than 30 days after the end of the period covered and shall include:
  - (i) Project financial statements;

- (ii) physical progress report;
  - (iii) procurement report;
  - (iv) Project Entity interim unaudited financial statements.
- (b) The Project Entity shall submit to the Bank its annual financial statements, commencing with the financial year 2020, no later than 180 days after the end of each financial year.
- (c) Commencing from the Effective Date, until the full amount of the Loan has been repaid or cancelled, the Borrower shall submit to the Bank, in form and substance satisfactory to the Bank, semi-annual reports on Environmental and Social Matters arising in relation to the Borrower or the Project, as referred to in Environmental Covenants, within 30 days after the end of the six-month period being reported on. .

SCHEDULE 1 - DESCRIPTION OF THE PROJECT

1. The purpose of the Project is to finish the construction works on the reconstruction and upgrade of 16.2 km of Lubnice – Jelovica – Jezerine (Kolasin Ski Centre) road. The original project worth EUR 25 million was initially approved in 2013 and signed in two loans in 2013 and 2015. The proposed loan increase will be utilised to finance the difference between initially estimated cost and actual outturn construction costs based on the detailed design, the lowest tender received and additional construction costs related to for the tunnel construction.

2. The Project consists of the following Parts, subject to such modifications thereof as the Bank and the Borrower may agree upon from time to time:

Part A: Civil works;

Part B: Consulting services: Supervision of Civil Works;

Part C: Fees;

Part D: Technical assistance programme to be funded from the technical assistance donor funds to be mobilised by the Bank and to include: (a) institutional strengthening assistance with the preparation of the Roads Asset Management System (RAMS).

3. The Project is expected to be completed within 18 months from the date of the Loan signing.

SCHEDULE 2 – CATEGORIES AND DRAWDOWNS

1. The Table attached to this Schedule sets forth the Categories, the amount of the Loan allocated to each Category and the percentage of expenditures to be financed in each Category.

Category	Amount of the Loan Allocated to the Category (EUR)	Percentage of Expenditures to be Financed
(1) Civil Works for Local Roads Rehabilitation	24,940,000	100% of contract value excluding any taxes
(2) Consulting services for Supervision of Works	800,000	100% of the contract value excluding any taxes
(3) Front-end Commission	260,000	100%
Total	26,000,000	

Datum nacrt-a: 07/10/2020
(Djelovodni broj 51798)

UGOVOR O ZAJMU

za Projekat rekonstrukcije lokalnih puteva, dodatno finansiranje

izmedju

CRNE GORE

i

**EVROPSKE BANKE
ZA OBNOVU I RAZVOJ**

Ovaj nacrt Ugovora o zajmu je pripremljen samo za preliminarne razgovore.

**Mogu se dodati dodatne odredbe i postojeći tekst je podložan izmjenama i
konačnom odobrenju Evropske banke za obnovu i razvoj.**

Datum _____ 2020.godine

SADRŽAJ

ČLAN I - STANDARDNI TERMINI I USLOVI; DEFINICIJE	3
Odjeljak 1.01. Inkorporacija Standardnih Termina i Uslova	3
Odjeljak 1.02. Definicije	3
Odjeljak 1.03. Tumačenje	4
ČLAN II - GLAVNI USLOVI ZAJMA	5
Odjeljak 2.01. Iznos i Valuta	5
Odjeljak 2.02. Ostali finansijski uslovi Zajma	5
Odjeljak 2.03. Povlačenja sredstava	6
Odjeljak 2.04. Ovlašćeni predstavnik za povlačenje sredstava	6
ČLAN III - REALIZACIJA PROJEKTA	6
Odjeljak 3.01. Ostale afirmativne odredbe Projekta	6
Odjeljak 3.02. Obaveze po projektu	6
Odjeljak 3.03. Jedinica za implementaciju projekta	7
Odjeljak 3.04. Nabavka	7
Odjeljak 3.05. Poštovanje ekoloških i socijalnih odredbi	7
Odjeljak 3.06. Konsultanti	8
Odjeljak 3.07. Učestalost podnosenja izvještaja i uslovi za podnošenje	9
ČLAN IV - FINANSIJSKE ODREDBE	12
Odjeljak 4.01. Finansijske evidencije i izvještaji	12
ČLAN V - OBUSTAVA; UBRZANJE PLAĆANJA	13
Odjeljak 5.01. Obustava	13
Odjeljak 5.02. Ubrzanje dospijeća	13
ČLAN VI - STUPANJE NA SNAGU	14
Odjeljak 6.01. Uslovi koji prethode stupanju Ugovora na snagu	14
Odjeljak 6.02. Pravno mišljenje	14
Odjeljak 6.03. Raskid zbog nestupanja na snagu	14
ČLAN VII - RAZNO	15
Odjeljak 7.01. Obavještenja	15
PRILOG 1 - OPIS PROJEKTA	17
PRILOG 2 - KATEGORIJE I POVLAČENJE SREDSTAVA	18

UGOVOR O ZAJMU

UGOVOR od _____ 2020. godine između **CRNE GORE** ("Zajmoprimac") i **EVROPSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ** ("Banka").

PREAMBULA

S OBZIROM NA TO DA, je Banka osnovana radi obezbjeđenja finansiranja za specifične projekte koji treba da ubrzaju prelaz ka otvorenim tržišno orijentisanim privredama i da promovišu privatnu i preduzetničku inicijativu u određenim zemljama koje su se posvetile i koje primjenjuju principe višepartijske demokratije, pluralizma i tržišnih ekonomija;

S OBZIROM NA TO DA, Zajmoprimac namjerava da realizuje Projekat koji je koncipiran da pomogne u završetku izgradnje novog puta od Jelovice do Jezerina, kako je opisano u Prilogu 1;

S OBZIROM NA TO DA, će projekat realizovati Uprava za saobraćaj (»Projektni entitet«), uz finansijsku pomoć Zajmoprimca i, kao dio te pomoći, Zajmoprimac će staviti na raspolaganje Projektnom entitetu sredstva Zajma kako je predviđeno u ovom Ugovoru; i

S OBZIROM NA TO DA, se Banka saglasila na osnovu, između ostalog, naprijed iznesenog da odobri zajam Zajmoprimaocu u iznosu od dvadeset šest miliona eura (26,000,000 eura), uz termine i uslove utvrđene ili pomenute u ovom Ugovoru;

NA OSNOVU TOGA, ugovorne strane su saglasne sa dolje navedenim:

ČLAN I - STANDARDNI TERMINI U USLOVI; DEFINICIJE

Odjeljak 1.01. Inkorporacija Standardnih Termina i Uslova

Sve odredbe Standardnih Termina i Uslova Banke od 1. 10. 2018. godine ovim su unešene u ovaj Ugovor i one će biti primjenjive sa istim dejstvom kao da su u potpunosti ovdje navedene, s tim da podliježu sljedećim modifikacijama (te odredbe koje budu izmijenjene u daljem tekstu će se nazivati "Standardni termini i uslovi"):

Odjeljak 1.02. Definicije

Gdje god da se koristi u ovom Ugovoru (uključujući Preambulu i Priloge), a osim ako nije drugačije utvrđeno ili ako kontekst drugačije ne traži, izrazi definisani u Preambuli imaju značenja koja su im data u istoj, izrazi definisani u Standardnim Terminima i Uslovima imaju odgovarajuća značenja koja su im data u njima, a sledeći izrazi će imati sledeća značenja:

"Ovlašćenje"	Označava bilo koji pristanak, registraciju, arhiviranje, sporazum, ovjeru, potvrdu, licencu, odobrenje, dozvolu, ovlašćenje ili izuzeće od, od strane ili sa bilo kojim Vladinim organom, bilo da je dato ili uskraćeno izričitom akcijom ili se smatra da je dato ili uskraćeno zbog nečinjenja u bilo kom određenom vremenskom periodu i sva odobrenja ili saglasnosti preduzeća, povjerilaca i akcionara.
"Ovlašćeni predstavnik Zajmoprimca"	Označava Ministra finansija Zajmoprimca, osim ako nije drugačije precizirano u Odjeljku 2.(04) ili (05).
»ClientNet«	Označava mrežni portal Banke za prenos dokumenata i informacija između Banke i njenih klijenata, kao i bilo koju veb lokaciju koja zamjenjuje, o čemu Banka s vremena na vrijeme može da obavijesti Zajmoprimca.
"Utvrđeni uslovi za izvršenje"	Označava Uslove za izvršenje 1 preko 8 i 10 (ili, kao što kontekst može zahtijevati, bilo koji od tih uslova za izvršenje) Uslova za izvršenje iz aprila 2019. godine i odnosi se na Bančinu ekološku i socijalnu politiku iz aprila 2019. godine.
»Pravila nabavki EBRD-a«	Označava Politike i pravila nabavki za projekte koje Banka finansira od 1.11.2017. godine.

»Politika i procedure sprovođenja«	Označava Bančinu politiku i procedure sprovođenja od 4.10.2017. godine.
"Ažurirani Ekološki i socijalni akcioni plan "	Označava plan za ekološko i socijalno ublažavanje i mјere za poboljšanje od 13.05.2020. godine koji je pripremljen od strane Zajmoprimca (čija je kpija data u prilogu ovog dokumenta kao Plan 3 koji je odobren od strane Banke u skladu sa Odjeljkom 3.04(b)) i koji Zajmoprimac dostavlja Banci, a isti se može mijenjati s vremenom na vreme sa prethodnim pismenim pristankom Banke u skladu sa Odjeljkom 3.04(e).
»Ekološka i socijalna dokumentacija klijenta za objavlјivanje«	Označava pisane informacije koje je Zajmoprimac dostavio Banci ili su ih izdali u njegovo ime u skladu <i>sa polugodišnjim izvještajima o ekološkim i socijalnim pitanjima koja se javljaju u vezi sa Zajmoprimcem ili Projektom, u roku od 30 dana nakon isteka šestomjesečnog perioda o kojem se izvještava o sadržaju informacija</i> koje se, između ostalog, odnose na ekološka i socijalna pitanja i bilo kakve izmjene ili dopune takvih informacija koje Banka prihvata.
"Ekološki i socijalni zakon"	Označava bilo koji važeći zakon u bilo kojoj relevantnoj jurisdikciji, koji se odnosi na zaštitu životne sredine, radnika, zajednica ili ljudi pogodjenih projektom.
"Ekološko i socijalno pitanje "	Označava svako pitanje koje podliježe bilo kojem Ekološkom i socijalnom zakonu, bilo kojem Utvrđenom uslovu za izvršenje ili Ekološkom i socijalnom akcionom planu.
"Fiskalna godina"	Označava Fiskalnu godinu Zajmoprimca koja počinje 1.januara svake godine.

»Vladin nadležni organ«

označava vladu Zajmoprimca ili bilo kog njegovog političkog odsjeka, bilo državnog, regionalnog ili lokalnog, i bilo koju agenciju, organ, podružnicu, odjeljenje, regulatorno tijelo, sud, centralnu banku ili drugo tijelo koje vrši izvršno, zakonodavno, sudska, poreska, regulatorna ili administrativna ovlašćenja ili funkcije vlade ili one koje se odnose na vladu ili bilo koji njen dio (uključujući bilo koja nadnacionalna tijela), kao i na sve zvaničnike, agente i predstavnike svih prethodno navedenih.

»JIP«

Označava Jedinicu za Implementaciju Projekta pomenutu u Odeljku 3.03.

»Plan nabavki«

označava plan nabavki za ovaj prjekat, koji plan može s vremena na vrijeme biti izmijenjen uz prethodnu pisaru saglasnost Banke.

Odjeljak 1.03. Tumačenje

U ovom Ugovoru upućivanje na odredjeni Član, Paragraf ili Prilog će, osim kada je drugačije navedeno u ovom Ugovoru, biti tumačeno kao upućivanje na taj odredjeni Član, Paragraf ili Prilog ovog Ugovora.

ČLAN II - GLAVNI USLOVI ZAJMA

Odjeljak 2.01. Iznos i valuta

- (a) Banka je saglasna da odobri zajam Zajmoprimcu pod uslovima iz ovog Ugovora, u iznosu od do dvadeset šest miliona eura (26,000,000 eura).

Odjeljak 2.02. Ostali finansijski uslovi Zajma

- (a) Minimalni Iznos za Povlačenje će biti dvjeta pedeset hiljada eura (250,000 Eura).
- (b) Minimalni Iznos Prijevremene Otplate će biti jedan milion eura (1,000,000 Eura)..
- (c) Minimalni Iznos Otkaza će biti jedan milion eura (1,000,000 Eura)..
- (d) Datumi za Plaćanje Kamate ce biti 25. april i 25. oktobar svake godine.
- (e) (1) Zajmoprimac će otplatiti Zajam u dvadeset šest (26) jednakih (ili koliko je moguće izjednačenije) polugodišnjih rata i to 25. aprila i 25. oktobra svake godine, gdje će prvi datum otplate biti 25.04.2023. godine a Posljednji datum otplate 25.10.2035. godine.

(2) I pored gorepomenutog, u slučaju da (i) Zajmoprimac ne povuče cjelokupni iznos Zajma prije prvog datuma za otplatu Zajma navedenog u ovom Odjeljku 2.02(e), i (ii) Banka odloži Poslednji datum raspoloživosti zajma navedenog u Odjeljku 2.02(f) ispod na datum koji slijedi nakon datuma predvidjenog za prvu otplatu, onda iznos svakog povlačenja sredstava na prvom datumu otplate ili nakon toga biće rasporedjen za otplatu u jednakim iznosima kao dio iznosa za otplatu u toku sledećih datuma za isplatu koji slijede nakon datuma takvog povlačenja (tako da će Banka prilagoditi takve iznose po potrebi da bi se postigli okrugli brojevi u svakom slučaju). Banka će, s vremenem na vrijeme, izvještavati Zajmoprimaoca o takvom rasporedjivanju.
- (f) Poslednji Datum Raspoloživosti Zajma biće 24 mjeseca od datuma potpisivanja ili koji kasniji datum koji Banka može po svojem nahođenju utvrditi i obavijestiti Zajmoprimaca.
- (g) Stopa naknade po osnovu Angažovanja Sredstava biće 0.5% godisnje.
- (h) Zajam podliježe Varijabilnoj Kamatnoj Stopi. Bez obzira na prethodno, Zajmoprimac može, kao alternativu za plaćanje kamate po Varijabilnoj kamatnoj stopi na cijeli ili na bilo koji dio Zajma koji je tada preostao, izabrati da plati kamatu po Fiksnoj kamatnoj stopi na taj dio Zajma u skladu sa Odjeljkom 3.04(c) Standardnih termina i uslova.

Odjeljak 2.03. Povlačenje sredstava

Raspoloživi Iznos moze se povlačiti povremeno u skladu sa odredbama iz Priloga 2 za finansiranje (1) izvršenih izdataka (ili, ako se Banka saglasi da takvi izdaci budu

izvršeni), a imajući u vidu razumne troškove roba, radova i usluga potrebnih za Projekat, i (2) Provizije koja se plaća na početku.

Odjeljak 2.04 Posebni uslovi za projekat koji prethode svim isplatama zajma

Napredak u zaštiti životne sredine i socijalnih pitanja. Zajmoprimac je u potpunosti u skladu sa Odjeljkom 3.05 (a) ovog sporazuma i EBRD će dobiti dokaze da se usaglašenost sa zahtjevima Ekološkog i socijalnog akcionog plana odvija u značajnoj mjeri prema rasporedu sadržanom u Ekološkom i socijalnom akcionom planu i da se, na osnovu dosadašnjeg napretka, očekuje da će zahtjevi sadržani u ekološkom i socijalnom akcionom planu biti ispunjeni u vremenskom okviru predviđenom u tom planu.]

Odjeljak 2.05. Ovlašćeni predstavnik za povlačenje sredstava

Pomoćnik ministra finansija Zajmoprimca je određen za ovlašćenog predstavnika Zajmoprimca za svrhu preuzimanja bilo kakvih radnji koje se zahtijevaju ili su dozvoljene da se preduzmu po odredbama Odjeljka 2.03 i po odredbama Odjeljaka 3.01 i 3.02 Standardnih termina i uslova.

ČLAN III - REALIZACIJA PROJEKTA

Odjeljak 3.01. Ostale afirmativne odredbe Projekta

Pored opštih obaveza utvrđenih u Članu IV Standardnih Termina i Uslova, Zajmoprimac će, osim ako se Banka drugačije ne saglasi:

- (a) preduzeti sve potrebne radnje kako bi se obezbijedila odgovarajuća sredstva za završetak projekta;
- (b) Osloboditi od poreza (uključujući, bez ograničenja, PDV-a) i carina (uključujući, bez ograničenja, bilo koje carine) svu robu, radove i usluge (uključujući konsultantske usluge), nabavljene za projekat i finansirane iz sredstava zajma , ili predvidjeti njihovu nadoknadu;
- (c) delegirati projektnom subjektu svakodnevno upravljanje projektom;
- (d) osigurati da minimalni godišnji izdaci za radove održavanja, uključujući investiciono održavanje, na državnoj putnoj mreži ne budu manji od jedanaest miliona eura (11 000 000 eura);
- (e) obezbijediti da projektni entitet, uz pomoć spoljnih konsultanata, usvoji najkasnije do 31. 12. 2021. godine: (i) Priručnik za održavanje puteva i Standarde za održavanje puteva, (ii) Sistem upravljanja putnom imovinom (RAMS) i (iii) Kapitalni program razvoja puteva.
- (f) osigurati da Zajmoprimac usvoji najkasnije do 30. 11. 2022. godine: Sekundarno zakonodavstvo o bezbjednosti na putevima u skladu sa EU Direktivama 2004/54 / EC i 2008/96 / EC.

Odjeljak 3.02. Jedinica za implementaciju Projekta

Da bi koordinirao, upravljaо, pratio i ocenjivao sve aspekte realizacije Projekta, uključujući nabavku roba, radove i usluge za Projekat, Zajmoprimalac će, ukoliko nije drugačije dogovoren sa Bankom, formirati i svo vrijeme tokom izvršenja Projekta održavaće Jedinicu za implementaciju Projekta uz adekvatne resurse i sa odgovarajućim kvalifikovanim personalom, a po osnovu referenci prihvatljivih za Banku.

Odjeljak 3.03. Nabavka

U svrhu Odjeljka 4.03 Standardnih Termina i Uslova sledeće odredbe će, osim ako se Banka drugačije ne saglasi, uredjivati pitanje nabavke roba, radova i usluga potrebnih za Projekat i koji treba da se finansiraju iz sredstava Zajma:

- (a) Robe, radovi i usluge (osim usluga konsultanata, koje su uključene u okviru Odjeljka 3.03 (c)) nabavljaće se putem otvorenih tendera.
- (b) U svrhu Odjeljka 3.03 (a), procedure za otvoreni tender, selektivni tender i direktno ugovaranje i standardi za alternativne procedure nabavki u skladu sa državnim zakonom su utvrđene su u Poglavlju III Pravila o nabavkama EBRD-a.
- (c) Konsultanti angažovani od strane Projektnog entiteta u svrhu realizacije projekta biće izabrani u skladu sa procedurama navedenim u Odjeljku 5 Pravila za Nabavku EBRD-a.
- (d) Svi ugovori podliježu proceduri Revizije kako su utvrđene u Pravilima za nabavke Evropske Banke za Obnovu i Razvoj i podlijegaće prethodnoj reviziji od strane Banke.

Odjeljak 3.04. Poštovanje ekoloških i socijalnih odredbi

Bez ograničavanja uopštenosti odredbi iz Odjeljaka 4.02 (a), 4.04 (a) (iii) i 5.02 (c) (iii) Standardnih Termina i Uslova, i osim ako se Banka drugačije ne saglasi:

- (a) osim ako nije drugačije navedeno u Ekološkom i socijalnom Akcionom Planu, Zajmoprimalac će, ili će dovesti do toga da bilo koji izvođač, realizovati Projekat u skladu sa utvrđenim uslovima za učinkovitost.
- (b) Bez ograničavanja na navedeno, Zajmoprimalac će marljivo implementirati i pridržavati se Ekološkog i socijalnog akcionog plana i nadgledati implementaciju tog plana u skladu sa odredbama o monitoringu koje su sadržane u tom planu.
- (c) Zajmoprimalac i Banka mogu povremeno da se dogovore da izmijene Ekološki i socijalni akcioni plan kao odgovor na promjene u okolnostima Projekta ili

Zjamoprimca, nepredviđenih događaja i rezultata monitoringa. Bez ograničavanja uopštenosti navednog,

- (1) Ako postoji neki negativan ekološki ili socijalni uticaj ili problem koji nije predviđen u ili je razmatran u Ekološkom i socijalnom akcionom planu u potpunosti ili do svoje ozbiljnosti;
- (2) Ako bilo koji uticaj mjere za ublažavanje koja je utvrđena u Ekološkom i socijalnom akcionom planu nije dovoljna da eliminiše ili smanji bilo koji ekološki ili socijalni uticaj do nivoa koji je razmatran odgovarajućim utvrđenim uslovima za učinkovitost u okviru vremenskog okvira koji je utvrđen u Ekološkoj ili socijalnoj radnji, ili
- (3) Ako bilo koja materijalna neusklađenost sa Ekološkim i socijalnim akcionim planom ili sa nekim Ekološkim i socijalnim zakonom je utvrđena od strane inspekcije iz nekog regulatornog ili izvršnog organa ili revizijom koja je odrađena u skladu sa Odjeljkom 3.04(d),

Zajmoprimec će, čim to racionalno bude praktično i podložno saglasnoti Banke, izraditi i inkorporirati u Ekološki i socijalni akcioni plan te dodatne ili revidovane mјere za ublažavanje koliko to bude potreno da bi se ostvarila usklađenost sa utvrđenim uslovima za učinkovitost, Ekološkim i socijalnim planom ili Ekološkim i socijalnim zakonima, u svakom slučaju na način koji je zadovoljavajući za Banku.

Odjeljak 3.05. Konsultanti

- (a) Da bi pomogao realizaciji Projekta, Projektni entitet će, osim ako se drugačije ne saglasi sa Bankom, zadržati postojeće konsultante koji su zaposlebi po prethodnim zajmovima, i koristiće konsultante čije kvalifikacije, iskustvo i reference su zadovoljavajući za Banku, uključujući:
  - (1) konsultante za pomoć Jedinici za Implementaciju Projekta za implementaciju i nadzor Projekta ; i
  - (2) konsultante za pomoć u pripremi Sistema za upravljanje putnom imovinom.
- (b) Zajmoprimalac će obezbijediti, besplatno, svim konsulantima angažovanim za pružanje pomoći po pitanjima koja se odnose na Projekat ili rad Projektnog entiteta, sve olakšice i podršku potrebnu za obavljanje njihovih funkcija, uključujući kancelarijski prostor, opremu za fotokopiranje i kancelarijski materijal, sekretarske usluge i prevoz, kao i svu dokumentaciju, materijale i druge informacije koje mogu biti relevantne za njihov posao.

Odjeljak 3.07. Učestalost podnošenja izvještaja i uslovi za podnošenje

- (a) Počevši od Datuma stupanja na snagu pa sve dok ukupan iznos Zajma ne bude otplaćen ili otkazan, Zajmoprimalac će dostavljati Banci, u obliku i sadržini koja je zadovoljavajuća za Banku, godišnje izvještaje o ekološkim i socijalnim pitanjima koja proističu vezano za Zajmoprimca ili Projekat, kao što stoji u Ekološkim odredbama, u roku od 30 dana od završetka perioda od šest mjeseci za koji se podnosi izvještaj. godišnji izvještaji o ekološkim i socijalnim pitanjima koja nastaju u vezi sa Zajmoprimcem ili Projektom, kao što je navedeno u Odjeljku 5.02 (c) (iii) Standardnih termina i uslova, u roku od 90 dana nakon završetka godine o kojoj se izvještava. Ovi izvještaji će u sebi sadržavati informacije o sledećim konkretnim pitanjima:
- (1) informacije o tome da li je Zajmoprimec ispoštovao Utvrđene uslove o učinkovitosti kao što je opisano u Odjeljku 3.04(a) i implementaciji Ekološkog i socijalnog akcionog plana;
  - (2) informacije o tome kako je Zajmoprimec nadgledao usklađenost sa Utvrđenim uslovima o učinkovitosti i Ekološkim i socijalnim akcionim planom od strane izvođača koji je angažovan za Projekat i kratak pregled bilo kakve materijalne neusklađenosti tog izvođača sa Utvrđenim uslovima o učinkovitosti i Ekološkim i socijalnim akcionim planom i mjera koje su sprovedene da se otkloni ta neusklađenost;
  - (3) informacije o implementaciji plana obaveza učesnika i mehanizmu za žalbe koji se zahtijeva Utvrđenim uslovom o učinkovitosti 10 uključujući kratak pregled primljenih žalbi i na koji način su te žalbe riješene;
  - (4) informacije o tome da li je Zajmoprimec ispoštovao Ekološke i socijalne zakone vezane za Projekat uključujući opis bilo kog zahtjeva, postupka, naloga ili istrage započetog ili zaprijećenog Zajmoprimcu, status bilo koje dozvole koja je potrebna za projekat, rezultate kontrole koja je obavljena od strane regulatornog organa, bilo kojem kršenju važećih zakona, propisa ili standarda i bilo kojim radnjama za ispravljanje ili kazni vezanim za to kršenje, i kratak pregled materijalih obavještenja, izvještaja ili drugih komunikacija o ekološkim i socijalnim pitanjima koji se odnose na projekat a koje je Zajmoprimec dostavio nekom

- regulatornom organu i bilo koje druge okolnosti koje dovode do odgovornosti Zajmoprimca za bilo koja ekološka i socijalna pitanja;
- (5) informacije o profesionalnom zdravlju i upravljanju bezbjednošću i profesionalnim zdravstvenim i bezbjednosnim evidencijama vezanim za Projekat, uključujući stepen nesrećnih slučajeva, incidenata izgubljenog vremena i bliskih promašaja, preventivnim ili ublažavajućim mjerama koje su preduzete ili su planirane od strane Zajmoprimca, obukama osoblja o profesionalnom zdravlju i sve druge inicijative u vezi sa profesionalnim zdravljem i pitanjima upravljanja bezbjednošću koje je Zajmoprimalac sproveo ili planirao;
- (6) rezime svih izmjena u ekološkim i socijalnim zakonima koje bi mogle imati materijalni efekat na Projekat; i
- (7) kopije informacija koje se tiču ekoloških i socijalnih pitanja koje periodično Zajmoprimalac podnosi svojim partnerima ili opštoj javnosti.
- (8) Kopije kvartalnih periodičnih izvještaja o projektu koje je podnio nadzorni inženjer i koje pokrivaju usklađenost sa ESAP-om (primjenljivo samo u fazi izgradnje)
- (b) Počevši od datuma stupanja na snagu, Zajmoprimec će podnosi periodične izvestaje o Projektu, kako je to navedeno u Odeljku 4.04(a)(v) Standardnih Termina i Uslova kvartalno, u roku od 30 dana od kraja perioda za koji se podnosi izvještaj, pa sve do okončanja Projekta. Ovi izvještaji će uključivati sledeće konkretnе karakteristike:
- (1) Sljedeće opšte informacije:
- (A) finansijske iskaze o projektu
- (B) fizički napredak koji je postignut u realizaciji Projekta do dana podnošenja izvještaja i tokom perioda za koji se izvještaj podnosi;
- (C) stvarne ili očekivane teškoće ili kašnjenja u realizaciji Projekta i njihov efekat na Program realizacije i stvarni koraci koji su

preduzeti ili planirani da se prebrode ove teškoće i izbjegnu kasnjenja;

- (C) očekivane promjene u vezi sa datumom završetka Projekta;
- (D) ključne promjene u personalu u okviru zaposlenih u Jedinici za implementaciju Projekta, u Agenciji za izvođenje projekta, promjene konsultanata ili izvodjača radova;
- (E) pitanja koja mogu uticati na troškove Projekta; i
- (F) sva kretanja ili aktivnosti koje mogu uticati na ekonomsku sprovodljivost bilo kojeg Dijela Projekta.

(2) Finansijski iskazi koji prikazuju detalje rashoda zabilježenih u svakom Dijelu Projekta i Povlačenje sredstava, zajedno sa iskazima koji prikazuju:

- (A) prvobitne procjene troškova;
- (B) revidirane procjene troškova, ako postoje, sa razlozima za te promjene;
- (C) prvobitno procijenjene rashode i stvarne rashode do određenog datuma;
- (D) razloge za promene u stvarnim rashodima do određenog datuma u odnosu na prvobitne procijenjene troškove do određenog datuma; i
- (E) procijenjene rashode za preostale kvartale u godini.

3) Kratka izjava o statusu usaglašenosti sa svim obvezama sadržanim u ovom sporazumu. (C) Projektni entitet podnosi Banci godišnje finansijske izvještaje, počevši od finansijske 2020. godine, najkasnije 180 dana od kraja svake finansijske godine.

(d) Počevši od datuma stupanja na snagu, sve dok se ne otplati ili ne otkaže puni iznos zajma, Zajmoprimec će Banci dostavljati polugodišnje izvještaje o

ekološkim i socijalnim pitanjima koja proizilaze iz u vezi sa Zajmoprimcem ili Projektom, kako je navedeno u Obavezama o zaštiti životne sredine, u roku od 30 dana nakon završetka šestomjesečnog perioda o kome se izvještava.

- (e) Odmah po nastajanju bilo kakvog incidenta ili nesrećnog slučaja koji se odnosi na Zajmoprimca ili Projekat, a koji ima ili može imati značajan negativan efekat na čovjekovu okolinu, javno ili profesionalno zdravstveno stanje ili bezbjednost, Zajmoprimac će o tome obavijestiti Banku i odmah nakon toga dati Banci obavještenje o tome u kome navodi prirodu tog incidenta ili nesrećnog slučaja, kao i o svim koracima koje Zajmoprimac preduzima da takvu situaciju ispravi. Bez ograničavanja uopštenosti naprijed iznesenih odredbi,
- (1) incident ili nesrećni slučaj koji se odnosi na Projekat ako se on dešava na bilo kojem gradilištu koje se koristi za Projekat ili, ako je on izazvan od strane radnika na Projektu, objektima, opremom, vozilima ili plovilima koja su korišćena ili su povezana sa Projektom (da li se ili ne koristi na bilo kojem gradilištu Projekta i da li se ili ne koristi od strane ovlašćenih ili neovlašćenih lica);
  - (2) incident ili nesrećni slučaj može imati značajan negativan efekat na čovjekovu okolinu ili na javno ili profesionalno zdravstveno stanje ili bezbjednost ukoliko:
    - (A) bilo koji zakon koji je na snazi zahtijeva obavještenje o takvom incidentu ili nesrećnom slučaju bilo kom državnom organu,
    - (B) takav incident ili nesrećni slučaj uključuje bilo koji smrtni slučaj (bilo da je ta osoba zaposlena ili ne od strane Zajmoprimca),
    - (C) Više od jedne osobe (bilo da su te osobe zaposlene ili ne od strane Zajmoprimca) je zadobilo ozbiljne povrede koje zahtijevaju hospitalizaciju, ili
    - (D) takav incident uključuje nasilje i uznemiravanje, maltretiranje, zastrašivanje i / ili eksploraciju, uključujući bilo koji oblik rodno zasnovanog nasilja;
    - (E) takav incident uključuje prisilni i dječji rad koji se odnosi na Projekat; ili
    - (F) ako je takav incident ili nesrećni slučaj dospio, ili može dospjeti, u javnost bilo putem medija ili na drugi način.
- (d) Zajmoprimac će odmah obavijestiti Banku o bilo kojem značajnom protestu radnika ili članova javnosti koji su usmjereni na ili se odnose na Agenciju za izvođenje projekta ili Projekat ili koji su dospio, ili može dospjeti, u javnost bilo putem medija ili na drugi način. U roku od deset radnih dana nakon tog obavještenja,

Zajmoprimac će dostaviti izvještaj koji je zadovoljavajući za Banku u kojem se precizira rezultat istrage Zajmoprimca o tom protestu i preduzetim koracima ili koji su predloženi da se preduzmu od strane Zajmoprimca da bi se riješili problemi koji su se pokrenuli na protestu ili peticijom.

ČLAN IV - FINANSIJSKE ODREDBE

Odjeljak 4.01. Finansijske evidencije i izvestaji

- (a) Zajmoprimac će, u vezi svih odjeljenja ili agencija Zajmoprimaoca odgovornim za izvršavanje Projekta ili bilo kog njegovog dijela, održavati procedure, evidencije i račune koji će biti adekvatni da prikazuju, u skladu sa medjunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima koji se konzistentno primenjuju, poslovanje, resurse i troškove u vezi sa Projektom i da prati i evidentira pomak u realizaciji Projekta (uključujući ukupne troškove i korist koja se može očekivati kao rezultat).
- (b) Zajmoprimac će:
  - (1) imati evidenciju i račune iz Odjeljka 4.01(a) za svaku fiskalnu godinu, a čiju će reviziju obavljati nezavisni revizori koji su prihvatljivi za Banku u skladu sa medjunarodno prihvaćenim revizorskim principima i standardima;
  - (2) dostavljati Banci čim budu spremne, ali u periodu ne dužem od šest meseci od kraja svake Fiskalne godine, izvještaj o onoj reviziji koju su uradili oni revizori u onom obimu i sa onoliko detalja koliko to Banka može opravdano tražiti; i
  - (3) dostavljati Banci takve druge informacije koje se tiču tih evidencija, računa i finansijskih iskaza, i raviziji istih, što Banka može opravdano tražiti povremeno.

ČLAN V - OBUSTAVA; UBRZANJE PLAĆANJA;

Odjeljak 5.01. Obustava

U svrhu Odjeljka 7.01(a)(xvii) Standardnih Termina i Uslova specificirano je sledeće:

- (a) ukoliko Zakonodavni i regulatorni okvir koji se primenjuje na sektor za puteve na teritoriji Zajmoprimca bude izmijenjen, obustavljen, anuliran, ukinut ili se od njega odustane, na način koji je drugačiji od onog koji je Banka odobrila u pisanoj formi; i
- (b) Kontorla Agencije za izvođenje projekta se prebaci na stranu koja nije Zajmoprimac.

Odjeljak 5.02. Ubrzanje dospijeća

U svrhu Odjeljka 7.06(f) Standardnih Termina i Uslova specificirano je sledeće:

- (a) Bilo koji događaj koji je specificiran u Odjeljku 5.01 koji se bude desio za trideset (30) dana nakon obavještenja o tome će biti dat od strane Banke Zajmoprimcu.

ČLAN VI - STUPANJE NA SNAGU

Odjeljak 6.01. Uslovi koji prethode stupanju Ugovora na snagu

U svrhu Odjeljka 9.02 (c) Standardnih Termina i Uslova specificirani su dolje navedeni elementi kao dodatni uslovi za stupanje na snagu ovog Ugovora:

- (a) Projektni entitet će izabrati konsultanta za sistem upravljanja putnom imovinom.

Odjeljak 6.02. Pravno mišljenje

- (a) U svrhu Odjeljka 9.03(a) Standardnih Termina i Uslova, mišljenje ili mišljenja pravnog savjetnika će biti data u ime Zajmoprimca od strane Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore.

Odjeljak 6.03. Raskid zbog nestupanja na snagu

Datum koji dolazi 90 dana nakon datuma ovog Ugovora određen je u smislu Odjeljka 9.04 Standardnih Termina i Uslova.

ČLAN VII - RAZNO

Odjeljak 7.01. Obavještenja

Sljedeće adrese se specificiraju u smislu Odjeljka 10.01 Standardnih Termina i Uslova:

Kada se radi o Zajmoprimcu:

Crna Gora
Ministarstvo finansija
Ul. Stanka Dragojevića 2
81000 Podgorica
Crna Gora

n/r: Pomoćnika ministra finansija

Fax: +381 20 224 450

Kada se radi o Banci:

Evropska banka za obnovu i razvoj
One Exchange Square
London EC2A 2JN
Velika Britanija

n/r: Operativna administrativna jedinica
(Operation Administration Unit)

Fax: +44-20-7338-6100

(b) *Banka može pozvati Zajmoprimca da se registruje da koristi ClientNet ili neki drugi oblik elektronske komunikacije i, ako se korisnik kredita i banka slažu da koriste ClientNet ili drugi oblik elektronske komunikacije, bilo koje obavještenje, prijava ili druga komunikacija od Zajmoprimca prema Banci ili od Banke Zajmoprimcu (osim bilo kojeg obavještenja, prijave ili druge komunikacije koja se zahtijeva ovim Ugovorom da bude u originalnoj, ovjerenoj ili štampanoj kopiji), može se, u skladu sa odredbama i uslovima ClientNet-a ili takvog drugog oblika elektronske komunikacije, dati ili donijeti putem objavljivanja takvog obavještenja, prijave ili druge komunikacije na ClientNet-u ili poslati u skladu sa dogovorenim uslovima u vezi sa drugim oblicima elektronske komunikacije.*

(c) Svako obavještenje, prijava ili druga komunikacija koja se dostavlja rukom, vazdušnom poštom ili faksimilnim prenosom ili preko ClientNeta ili drugog dogovorenog oblika elektronske komunikacije će biti na snazi tek kada je primljena (ili dostupna) u čitljivom obliku, s tim što će se bilo koje obavještenje, prijava ili druga komunikacija koja je primljena (ili dostupna) nakon 17:00 časova u mjestu u kome je strana kojoj se upućuje relevantno obavještenje, prijava ili komunikacija, ima adresu za svrhe ovog Ugovora, smatrati da stupa na snagu tek sljedećeg dana.

(d) Slijede imena, zvanja i adrese elektronske pošte lica označenih kao početni kontakti Zajmoprimca u svrhu svakog poziva koje Banka može poslati Zajmoprimcu u vezi sa ClientNet-om:

Ime	Zvanje	E-mail adresa
Milica Dubljević	Savjetnik u Upravi za saobraćaj	milica.mirkovic@uzs.gov.me
Katarina Živković	Savjetnik u Ministarstvu finansija	katarina.zivkovic@mif.gov.me

U POTVRDU NAPRIJED IZNIJETOG, ugovorne strane preko svojih uredno ovlašćenih predstavnika pripremile su ovaj Ugovor za potpisivanje u četiri primjerka i predala ga u (London, Engleska) na dan i u godini kako je naprijed navedeno.

CRNA GORA

Potpisuje: _____

Ime:

Zvanje:

EVROPSKA BANKA

ZA OBNOVU I RAZVOJ

Potpisuje: _____

Ime:

Zvanje:

PRILOG 1 -OPIS PROJEKTA

1. Cilj projekta je završetak građevinskih radova na rekonstrukciji i nadogradnji 16,2 km puta Lubnice - Jelovica - Jezerine (Skijaški centar Kolašin). Prvobitni projekat u vrijednosti od 25 miliona eura prvobitno je odobren 2013. godine, a potpisani je sa dva zajma 2013. i 2015.godine. Predloženo povećanje zajma koristiće se za finansiranje razlike između prvobitno procijenjenih troškova i stvarnih ostvarenih troškova izgradnje na osnovu glavnog projekta, najniže primljene ponude i dodatnih troškova izgradnje vezanih za izgradnju tunela.
2. Projekat se sastoji od sljedećih djelova, podložnih promjenama u vezi sa kojima se Banka i Zajmoprimac mogu povremeno dogоворити:

Dio A: Građevinski radovi;

Dio B: Konsultantske usluge: Nadzor građevinskih radova;

Dio C: Naknade;

Dio D: Program tehničke pomoći koji će se finansirati iz donatorskih sredstava tehničke pomoći koje će Banka mobilisati i koji uključuje: (a) institucionalnu pomoć u jačanju u pripremi sistema upravljanja putevima (RAMS).

3. Očekuje se da će projekat biti završen u roku od 18 mjeseci od datuma potpisivanja zajma.

PRILOG 2 - KATEGORIJE I POVLAČENJE SREDSTAVA

1. Tabela priložena uz ovaj Prilog utvrđuje Kategorije, iznos Zajma dodijeljen svakoj Kategoriji i procenat troškova koji će se finansirati u svakoj Kategoriji.

Kategorija	Iznos Zajma raspodijeljenog po kategoriji (u eurima)	Procenat Rashoda koji će se finansirati
(1) Građevinski radovi za Rehabilitaciju lokalnih puteva	24,940,000	100% povećanja vrijednosti ugovora bez taksi
(2) Konsultantske usluge za nadzor radova:	800,000	100% povećanja vrijednosti ugovora bez taksi
(3) Provizija koja se plaća na početku	260,000	100%
UKUPNO	26,000,000	

PRILOG 3 –AKCIONI PLAN ZA ŽIVOTNU SREDINU I SOCIJALNA PITANJA ZA 51798 Povećanje zajma za obnovu lokalnih puteva

Br	Zahtjev (Legislativa, EBRD PR, Najbolja praksa)	Ekološke i socijalne aktivnosti	E&S rizici/ benefiti	Resursi, Investicione potrebe, Odgovornosti	Ciljani datum do kraja godine / faze projekta	Cilj i evaluacioni kriterijumi za uspješnu implementaciju
1. ORGANIZACIONI KAPACITET I SISTEM UPRAVLJANJA – Uprava za saobraćaj						
1.1	PR1: Ekološka i socijalna procjena i upravljanje	Nastavite da dodjeljujete odgovornost za upravljanje i upravljanje bezbednošću i upravljanjem projektima u jedinici za implementaciju projekta koji su prošli srodnu obuku za E&S. Nadležni resurs dodjeljen za projekat Lubnica-Jelovica-Jezerine odgovoran je za stalnu saradnju sa glavnim izvođačem i nadzornim inženjerom u pravovremrenom rešavanju bilo kojih pitanja u vezi sa E&S, osiguravajući projekat u skladu sa zahtevima EBRD-ove za zaštitu životne sredine i socijalne politike i evropskog zakonodavstva i da se ESAP	Poboljšane ekološke i socijalne performanse i usklađenost.	Odgovornost: Uprava za saobraćaj Resursi: Interni resursi Uprave za saobraćaj.	Protok trajanja zajma	Izveštaj EBRD-u o napretku u AESR-u Prijavi EBRD ako se menadžer E&S za projekat Lubnica-Jelovica-Jezerine promjeni.

		<p>primenjuje.</p> <p>U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, identifikujte koordinatora za zaštitu na radu u Upravi za saobraćaj i razjasnite njihove odgovornosti u pogledu upravljanja i praćenja planiranih i tekućih građevinskih projekata.</p> <p>Kada se ukinu budžetska ograničenja, imenovati odgovarajuću kvalifikovanu osobu/osobe iz Uprave za saobraćaj, odgovorne za sva pitanja u vezi sa upravljanjem i praćenjem ESHS-a tokom projekata a u međuvremenu se oslanjati na podršku konsultanta Jedinice za implementaciju projekta.</p>				Izveštaj EBRD-u o identifikaciji menadžera OHS(Plan zaštite zdravlja i bezbjednosti na radu).
1.2	Upoznavanje sa projektnom E&S dokumentacijom	Jedinica za implementaciju projekta u Upravi za saobraćaj treba da se upozna sa svim E&S dokumentima pripremljenim za projekt prije potpisivanja zajma (Izveštaj o proceni uticaja na životnu sredinu, ESAP, SEP i NTS, kako je objavljeno na veb lokaciji Ministarstva za infrastrukturu: http://vvv.msp.gov.me/vijesti/128483 / Nastavak-realizacije-Projekta-rekonstrukcije-lokalnih-puteva-koji-se-finansira-uz-podrsku-EBRD-a.html, i sa zahtjevima Ugovora o zajmu u vezi sa izvještavanjem o životnoj sredini i društvenoj zajednici.	Poboljšane ekološke i socijalne performanse i usklađenost.	Odgovornost: Uprava za saobraćaj Resursi: Interni resursi Uprave za saobraćaj.	ASAP, do kraja juna 2020 Poboljšano izveštavanje i komunikacija tokom trajanja projekta	Izveštavati EBRD o svim pitanjima iz oblasti EHS.

1.3	PR1: Ekološka i socijalna procjena i upravljanje	<p>Razviti i primjeniti relevantne procedure/ sistem i standarde na nivou Uprave za saobraćaj koji uključuju pitanja životne sredine i socijalne (uključujući zdravstvene i bezbjednosne performanse) u svakodnevnom upravljanju projektima.</p> <p>Postupci i standardi koji pokrivaju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upravljanje fazom skrininga procesa EIA sa fokusom na zaštitu smaragdnih lokaliteta; • Zahtevi za CESMMP (Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim planiranjem i monitoringom), Plan zdravlja i bezbednosti (H&S), OESMMP (Operativni plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima) itd.; • Nadgledanje dobavljača, zdravlje i zdravlje i ekološki i socijalni učinak; prikupljanje povratnih informacija i informacija u vezi sa učinkom izvođača na projektima od drugih agencija; • Angažovanje zainteresovanih strana, uključujući postupke za žalbe. 	Poboljšane ekološke i socijalne performanse i usklađenost.	<p>Odgovornost: Uprava za saobraćaj</p> <p>Resursi: Interni resursi Uprave za saobraćaj.</p>	Relevantne unutrašnje procedure Uprave za saobraćaj, razvijene su i predate EBRD-u do kraja 2020. Postupak sproveden od 2021.	Izveštaj EBRD-u o napretku u AESR-u
-----	--	---	--	--	---	-------------------------------------

1.4	PR1: Ekološka i socijalna procjena i upravljanje	<p>Nastavite da pripremate i podnosite godišnje izveštaje o E&S - AESR - EBRD-u o statusu svih stavki ESAP-a.</p> <p>Komunikacija između jedinice za implementaciju u Podgorici i rukovodioca projekta / nadzornog inženjera / izvođača radova na gradilištu zahtijeva poboljšanja u pogledu pitanja E&S. Izveštavanje EBRD-a treba da se zasniva na izveštajima koje pruža nadzorni inženjer i dobavljač uz doprinos menadžera projekta</p>	<p>Nadgledanje ESAP-a kako bi se osiguralo da se projekat sprovodi kako bi se umanjili ESHS rizici i povećale koristi, nadziralo i revidiralo predložene mjere.</p>	<p>Odgovornost: Uprava za saobraćaj Resursi: Interni resursi Uprave za saobraćaj.</p>	<p>Do otplate kredita Sve faze</p>	Izveštaj o napretku ESAP-a godišnje EBRD-u.
1.5	PR 10: Otkrivanje informacija i angažovanje zainteresovanih strana	<p>Plan angažovanja zainteresovanih strana i njegov mehanizam za žalbe</p> <p>Nastaviti sa primjenom Plana za angažovanje zainteresovanih strana koji ispunjava zahteve crnogorskog zakonodavstva i Zahtjev EBRD-a za uspešnost br. 10 i uključuje odgovarajući mehanizam za žalbe.</p> <p>Ažurirati i saopštiti ciljni alternativni plan za angažovanje i komunikaciju zainteresovanih strana koji opisuje odgovor TD-a i operativne implikacije tokom ograničenja usled Covid-19.</p> <p>Organizovati i dokumentovati sastanak sa Nacionalnim parkom Biogradska Gora o izvođenju građevinskih radova E&S.</p>	<p>Usklađenost sa zakonskim i EBRD zahtevima.</p> <p>Osigurajte da lokalna zajednica bude informisana o projektnim predlozima i da ima priliku da daje svoj doprinos predlozima za ublažavanje.</p> <p>Smanjen reputacioni rizik</p> <p>Poboljšani odnosi između zajednice i</p>	<p>Odgovornost: Uprava za saobraćaj Resursi: Interni resursi Uprave za saobraćaj.</p>	<p>Faza izgradnje i eksploatacije</p>	<p>SEP (plan angažovanja zainteresovanih strana) izvještavanje</p> <p>Obezbediti ažuriranje u AESR-u EBRD-u.</p>

1.6	PR 4: Zdravlje, bezbjednost i zaštita na radu	<p>Plan kontinuiteta poslovanja</p> <p>1) Razviti plan odgovora na kontinuitet poslovanja COVID 19 u skladu sa nacionalnim zakonima i propisima o smernicama, prateći procjene rizika procesa EHSS aktivnosti, rizike i uticaje poslovanja, uključujući razmatranje lanca snabdjevanja i zajednice. Jasno definišite uloge i odgovornosti za sve operativne promjene koje su potrebne.</p> <p>2)</p> <p>3). Uputstvo treba da obezbjedi praktične načine za smanjenje rizika od izloženosti radnika bolesti na radnom mestu i u zajednici, uključujući COVID 19, u skladu sa svim postojećim nacionalnim i / ili lokalnim smjernicama javnih vlasti i preporukama Svetske zdravstvene organizacije; Uprava za saobraćaj može koristiti procjenu rizika COVID 19 na radnom mjestu koju je pripremila i objavila EBRD za pomoć u izradi plana:</p>	<p>Usklađenost sa zakonskim i preporukama SZO.</p>	<p>Odgovornost: Uprava za saobraćaj Resursi: Interni resursi Uprave za saobraćaj.</p>	<p>3) 1) ASAP, do kraja juna 2020. 2) Do kraja 2020</p>	Izvještavati EBRD kada se dokument izradi i započne sa primjenom

		https://www.ebrd.com/sustainability-covid.html 4)				
1.7	PR 4: Zdravlje, sigurnost i zaštita u zajednici	<p>Inicijativa za bezbednost na putevima u lokalnoj zajednici:</p> <p>Nakon ukidanja ograničenja vezanih za Covid 19, ponovljen je angažman na Bezbednosti na putevima izведен u lokalnoj školi u Lubnicama. Riješite postojeće rizike bezbednosti saobraćaja na putevima i druge rizike zajednice koji se odnose na tekuću izgradnju i buduće operativne rizike bezbednosti puteva.</p>	<p>Smanjite rizik od nezgoda.</p>	<p>Odgovornost: Uprava za saobraćaj</p> <p>Resursi: Interni resursi Uprave za saobraćaj.</p>	<p>do kraja 2020.</p>	<p>Ponovite inicijativu za bezbjednost na putevima u lokalnoj zajednici.</p>

--	--	--	--	--	--

2 FAZA GRAĐENJA - Izvođač građevinskih radova i podizvođači

2.1	PR 1: Ekološka i socijalna procena i upravljanje Zakon o prostornom razvoju i izgradnji konstrukcija Zakon o eksproprijaciji	Dobiti i pridržavati se dozvola i odobrenja: Pribaviti, poštovati i održavati sve potrebne dozvole / odobrenja za projekat, uključujući: Dozvola za postrojenje za doziranje, Dozvola za ispuštanje otpadnih voda Dozvola za odlaganje otpada Dozvole za skladištenje iskopanog materijala.	Usklađenost sa zakonskim i EBRD zahtevima.	Odgovornost: Uprava za saobraćaj i ugovarač	Do karaja juna 2020.	Odobrenje dozvole od nadležnog ministarstva / organa ili lokalne vlasti. Izveštaj EBRD-u u obliku tromjesečnog izveštaja o građevinskim radovima i u AESR-u.
2.2	PR1: Ekološka i socijalna procjena i	Dobavljač mora da koristi sistem upravljanja zaštitom životne sredine i socijalne zaštite za izgradnju puta koji treba da uključuje (ali ne	Sva ekološka i socijalna pitanja, uticaji i	Odgovornost: Dobavljač, ASAP, do kraja juna	CESMMP pregledao ga nadzorni	dokumentovan,

	upravljanje	<p>ograničavajući se na):</p> <p>Imenovanje odgovarajućeg kvalifikovanog i kompetentnog predstavnika za životnu sredinu i socijalnu zaštitu;</p> <p>Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim upravljanjem i praćenjem (CESMMP);</p> <p>Plan upravljanja otpadom; Redovne kontrole ukoliko se mјere za ublažavanje odgovarajuće primenjuju i izvještavanje klijenta (TD).</p> <p>Plan upravljanja životnom sredinom i plan socijalnog upravljanja;</p> <p>Izvođač mora ažurirati Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim upravljanjem i monitoringom (CESMMP) u skladu sa crnogorskim zakonodavstvom i najboljom praksom i predati nadzornom inženjeru i naručiocu na odobrenje</p> <p>CESMMP treba da sadrži (ali ne ograničavajući se na):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Program izgradnje i vremenski raspored ● Opremau i postrojenje potrebno za izgradnju, na / izvan gradilišta ● Okvir za upravljanje životnom sredinom (politika zaštite životne sredine, struktura i odgovornosti, svijest o osposobljenosti i kompetencije, komunikacija, žalbe, pohvale i upiti, provera, neusklađenost i korektivne / 	<p>poboljšanja u vezi sa projektom se odgovarajuće upravljuju, prate i rešavaju.</p>	<p>saobraćaj.</p> <p>Resursi i troškovi: Dobavljač</p>	<p>2020</p> <p>Primjeniti tokom faze izgradnje</p>	<p>inženjer i UZS, dostavljen EBRD-u</p> <p>Obezbjediti obaveštenja o AESR primeni EBRD-u.</p>
--	-------------	--	--	--	--	--

	<p>preventivne mere, nadgledanje životne sredine, kontrola evidencije, izvještavanje), pravni i drugi zahtjevi : Zakonodavstvo, saglasnosti i licence</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Postupci operativne kontrole koji se odnose na: uspostavljanje gradilišta, graničnu ogradu, zaštitu postojećih karakteristika životne sredine, pristupne rute / tačke do svojstava, održavanje gradilišta, odvodnju lokacije i zaštitu kvaliteta površinskih i podzemnih voda, očuvanje prirode, naknadu za prirodu i biodiverzitet, zaštitu i dizajn pejzaža , Buka i vibracije, Mjere zaštite kvaliteta vazduha, Kulturno nasleđe, Upravljanje otpadom, Energija, Transport materijala; ● Kontrola i vanredne situacije zagađenja, Plan za vanredne situacije: Sprečavanje zagađenja, rukovanje gorivom i uljem, Održavanje postrojenja, ispiranje betona / zagađenja, Kontrola taloženja (rezervoari za odvodnjenje i odvodnju površinskih voda, uređaji za pranje točkova), Kontrola izlivanja. ● Plan pripravnosti i reagovanja u vanrednim situacijama, ažuriran na odgovore na zarazne bolesti (COVID 19, videti odeljak 2.16)), u skladu sa zakonima i propisima nacionalnih vlasti i preporukama SZO <p>CESMMP se mora redovno revidirati kako bi odražavao sve nalaze u vezi sa uticajem na životnu sredinu od aktivnosti praćenja, žalbi i nalaza inspekcija i / ili promena u obimu / vremenu izvođenja radova i rizicima po javno</p>			
--	--	--	--	--

		zdravlje.				
2.3	PR1: Ekološka i socijalna procjena i upravljanje PR3: Prevencija zagađenja i smanjenje efikasnosti resursa	<p>Ažurirajte plan upravljanja otpadom (WMP) i obezbedite njegovu usklađenost</p> <p>Dobavljač da ažurira i preda nadzornom inženjeru Plan upravljanja otpadom koji mora da sadrži odredbe koje se odnose na odlagališta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobavljač mora uključiti identifikovana mjesta za odlaganje. • Plan upravljanja otpadom mora da sadrži relevantne mјere ublažavanja tretmana i odlaganja otpada (ispitivanje, transport i odlaganje). Predlog privremenog i trajnog odlaganja ne smije da izazove bilo kakav vizuelni / estetski uticaj na pogođeni pejzaž. <p>WMP će ažurirati dobavljač koji je pregleao nadzorni inženjer i., Mora biti razrađen u skladu sa zahtjevima Zakona o upravljanju otpadom, zakonodavstva EU o otpadu i najbolje prakse</p>	Poboljšanje upravljanja otpadom, smanjenje rizika ili zagađenja životne sredine	Odgovornost: Dobavljač, nadzorni inženjer Uprava za saobraćaj. Resursi i troškovi: Dobavljač	ASAP, do kraja juna 2020 Primjeniti tokom faze izgradnje	Plan upravljanja otpadom dokumentovan i predat na nadzor inženjeru i UZS-u do kraja juna 2020. godine. Rezultati pregleda inženjera nadzora podneseni EBRD-u Obezbjediti obaveštenja u AESR o primjeni EBRD-u.
2.4	Upravljanje otpadnim vodama i opasnim supstancama na lokaciji	<p>Zaštita površinskih voda</p> <p>Završiti čišćenje korita ilegalno odloženim iskopanim materijalom i drugim građevinskim otpadom.</p> <p>Izvođač mora osigurati da u CESMMP postoje postupci za smanjenje rizika od kontaminacije rijeke Jelovice (i drugih vodotokova u blizini radova) i da uključi odgovarajuće mјere za</p>	smanjenje rizika ili zagađenja životne sredine	izvođač radova	ASAP, do kraja juna 2020 Primjeniti tokom faze izgradnje	Dokumentovana i sprovedena procedura. Potrebna je procedura CESMMP za prijavljivanje bilo kakvog slučajnog ispuštanja zagađujućih materija u vodotok nadležnim organima za zaštitu životne sredine i

	<p>izbjegavanje zagađenja reke Jelovice i drugih vodotokova.</p> <p>Dobavljač mora da sprovodi nadzor kvaliteta vode rijeke Jelovica / Bistrica tokom čitavih građevinskih radova kako bi nadgledao sve potencijalne štetne efekte i primjenio odgovarajuće mјere (osnovni podaci su uključeni u ESA, na osnovu lokalnog istraživanja 2014).</p> <p>Dobavljač će razviti i primjeniti postupke i infrastrukturu za sprečavanje zagađenja površinskih voda, posebno rijeke Jelovice. Te mјere treba da uključuju odgovarajuće skladištenje i rukovanje opasnim supstancama (uključujući ulja) i otpadom, prethodnu obradu (u taložnicima) otpadnih voda i odvodnju, uređaje za pranje točkova za kamione koji prevoze materijale. Sprečiće se nekontrolisana ispuštanja u površinske vode.</p> <p>Sva nalazišta u blizini ijreka biće zaštićena ogradama i drugim sredstvima kako bi se sprečio gubitak građevinskog materijala, posebno opasnih materijala.</p> <p>Razviti planove za upravljanje cementom i vodom za pranje. Posmatrajte taložni bazen pri doziranju postrojenja za doziranje i spriječite prelivanje u rijeku,</p> <p>Ostaci betona sijeći se na komade prečnika cca</p>			EBRD-u.
--	--	--	--	---------

	<p>20 cm i koristiće se za zatrpanje. Svi vidljivi ostaci viška betona moraju se odmah fizički ukloniti i odložiti kao otpad. Ispiranje vidljivih znakova u zemlju nije prihvatljivo. Sav višak agregata takođe će se ukloniti.</p> <p>Set alata Razgovori o opasnim supstancama i upravljanju otpadom treba da se održavaju kontinuirano kao „kontinuirana obuka“ i nakon bilo kog značajnijeg incidenta.</p>				
--	--	--	--	--	--

2.5	PR 5: otkup zemljišta, nehotično preseljenje i ekonomsko raseljavanje	<p>Zemljište stečeno za izgradnju izvan konačne svrhe puta - privremeno sticanje zemljišta:</p> <p>Ažurirajte privremeni plan otkupa zemljišta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Privremeno sticanje zemljišta i odgovarajuća kompenzacija moraju se izvršiti u skladu sa Zakonom o eksproprijaciji; Dobavljač je dužan da stupi u pojedinačne pregovore sa odgovarajućim vlasnicima zemljišta i neformalni korisnici (tamo gde su identifikovani) dogovore se o mjerama sticanja i kompenzacije u potpisnom ugovoru; UZS mora biti dostupan za pregovarački proces kao podrška; postupak i ugovor moraju biti dostupni na uvid pogodjenim opštinama, nadzornom inženjeru i UZS. • Dobavljač je dužan da nadoknadi štetu nastalu građevinskim aktivnostima na infrastrukturi u blizini projekta i na privremeno korišćenom zemljištu. • Privremeno korišćenje zemljišta mora se odvijati u skladu sa ugovorenim ugovorima sa vlasnicima zemljišta. 	<p>Ublažiti negativne socijalne i ekonomske uticaje prouzrokovane privremenim sticanjem zemljišta ili ograničenjima upotrebe i pristupa oštećenim licima</p>	<p>Odgovornost: Dobavljač Izvori i troškovi: Dobavljač</p>	<p>U toku,</p>	<p>Knjiga evidencija konstrukcija / mjerena. Obavjestiti EBRD o pregledu ažuriranja u AESR.</p>
-----	---	---	--	--	----------------	--

2.6	PR 5: Otkup zemljišta, nehotično preseljenje i ekonomsko raseljavanje	<p>Pristup zemljištu i imanjima</p> <p>Dobavljač mora da obezbedi siguran pristup privatnim imanjima i eko-smještaju Vranjak tokom čitavog perioda izgradnje, sprovesti i obezbediti sve dodatne mjere i opremu ako je potrebno (npr. Informativne tabele o pristupu) i primjeniti mehaničke mjere za smanjenje buke i uticaj vibracija na područje Vranjaka (npr. zidovi, ograde oko gradilišta tunela).</p> <p>U skladu sa Planom angažovanja zainteresovanih strana koji sprovodi TD i u skladu sa CESMMP, Izvođač treba blagovremeno i redovno obaveštavati preduzeća i stanovnike koji su potencijalno pogodjeni izgradnjom u vezi sa programom radova, planiranim prekidima pristupa i planiranim preusmeravanjima.</p> <p>Dobavljač da koristi alternativne metode angažovanja kako bi se prilagodio svim ograničenjima mobilnosti nametnutim nacionalnim zakonima i propisima zbog Covid-19</p>	<p>Ublažiti negativne socijalne i ekonomske uticaje prouzrokovane privremenim sticanjem zemljišta ili ograničenjima upotrebe i pristupa oštećenim licima.</p>	<p>Odgovornost: Dobavljač Izvori i troškovi: Dobavljač</p>	Tokom izgradnje	Obezbediti ažuriranje u AESR-u EBRD-u.
-----	---	--	---	--	-----------------	--

2.7	<p>PR 6: Očuvanje biodiverziteta i održivo upravljanje živim prirodnim resursima</p> <p>Zakon o zaštiti prirode</p>	<p>Flota i fauna staništa</p> <p>Dobavljač mora da preduzme nadzor sudara ili incidenata sa velikim sisarima, posebno sa mrkim medvedom (<i>Ursus arctos</i>) i njegove migracije sa fokusom na „Lokalitet Klisura“ gde se nalazi portal tunela sa beranske strane, kao i sa ostalim velikim sisarima koji će se vjerovatno pojaviti na tom području; obezbjediti neposredne mjere zaštite za period izgradnje, tj. ogradijanje velikih životinja, i unapred se konsultovati sa Upravom Nacionalnog parka Biogradska Gora i Direkcijom šumarstva NP;</p> <p>Plan izgradnje treba uzeti u obzir da se na lokalitetu Klisura tokom perioda hibernacije mrkog medveda ne bi trebalo izvoditi nikakvi radovi sa upotrebom eksploziva.</p> <p>Kada nove informacije u vezi sa prisustvom medveda u području zahvaćenom projektom i potencijalnim uticajima na njihovu populaciju tokom perioda gradnje postanu dostupne u javnom domenu ili putem relevantnih vlasti, Dobavljač je dužan da revidira CESMMP u skladu s tim.</p> <p>Sva pogodjena područja izgradnjom i privremenim otkupom zemljišta moraju se sanirati autohtonim vrstama trave, grmlja i drveća uz primjenu najsavremenijih ekoloških postupaka, kao i u skladu sa planom upravljanja</p>	<p>Zaštita i očuvanje biodiverziteta.</p> <p>Usklađenost sa zahtevima EBRD-a (uključujući hijerarhiju ublažavanja biodiverziteta)</p>	<p>Odgovornost: Dobavljač</p> <p>Resursi: izvođač radova</p>	<p>Faza izgradnje</p> <p>Analiza E&S</p> <p>CESMMP, dalje praćenje izveštavanja</p>	<p>Nalazi monitoringa koji će se dodati u izveštaje CESMMP, AESR</p>
-----	---	---	---	--	---	--

	<p>NP Biogradska Gora.</p> <p>Dobavljač mora da dokaže i potvrdi upotrebu ekološki prihvatljivih tehnologija i prakse (dio CESMMP).</p>				
--	---	--	--	--	--

2.8	<p>PR 6: Očuvanje biodiverziteta i održivo upravljanje živim prirodnim resursima</p> <p>Zakon o zaštiti prirode i Zakon o nacionalnim parkovima</p>	<p>Zaštita tampon zone NP Biogradska Gora:</p> <p>Dobavljač mora uključiti u CESMMP odgovarajuće mjere kako bi se izbjegli negativni efekti na floru i faunu tampon zone NP BG.</p> <p>Sva pogodena područja izgradnjom i privremenim otkupom zemljišta u tampon zoni NP Biogradska Gora moraju se sanirati autohtonim vrstama trave, grmlja i drveća uz primenu najsavremenijih ekoloških postupaka, kao i u skladu sa planom upravljanja NP Biogradska Gora.</p> <p>Dobavljač mora da dokaže i potvrdi upotrebu ekološki prihvatljivih tehnologija i prakse (deo CESMMP).</p>	Zaštita i očuvanje biodiverziteta.	Odgovornost: Dobavljač Resursi: izvođač	Faza izgradnje CESMMP, dalje praćenje izveštavanja	Nalazi monitoringa koji će se dodati u izveštaje CESMMP, AESR.
-----	---	--	------------------------------------	---	--	--

2.9	PR 6: Očuvanje biodiverziteta i održivo upravljanje živim prirodnim resursima Zakon o zaštiti prirode i Zakon o nacionalnim parkovima	Invazivne / vanzemaljske / štetne vrste: CESMMP mora uključiti praćenje sproveđenja postupaka za sigurno uklanjanje i sprečavanje širenja štetnih i invazivnih biljaka i unošenje stranih (tuđih) vrsta, samo autohtone vrste mogu se koristiti za rehabilitaciju.	Usklađenost sa zakonskim zahtevima. Izbegavanje, minimiziranje i ublažavanje uticaja na biodiverzitet	Odgovornost: Izvođači radova Resursi: ESHS resursi	Faza izgradnje	Postupak dokumentovan i uspostavljen. Izveštaj EBRD-u o napretku u AESR-u.
2.10	PR 8: Kulturno nasleđe	Arheološko i kulturno nasleđe, Procedura slučajnih nalaza: Dobavljač će uključiti u CESMMP postupak pronalaska šansi u skladu sa najboljom praksom i crnogorskim zakonodavstvom	Očuvanje i minimiziranje rizika za arheološke ostatke.	Odgovornost: Dobavljač Resursi: ESHS resursi	Faza izgradnje	Dokumentirani postupak. Izveštaj EBRD-u o napretku u AESR-u

2.11	PR 2: Rad i uslovi rada Procesi i standardi smještaja radnika: Smjernice IFC-a i EBRD-a: avgust 2009.	Smještaj radne snage: Svaki smještaj za radnike treba razviti tako da bude u skladu sa smjernicama: „Procesi i standardi smeštaja za radnike: Moraju se primeniti uputstva IFC-a i EBRD-a: avgust 2009.“ ili bilo koji odgovarajući nacionalni standard. Smještaj za radnike moraće da bude u skladu sa socijalnim mjerama za zaštitu i distanciranje Covid-19 u skladu sa zakonima i propisima nacionalnih vlasti i preporukama SZO.		Odgovornost: Dobavljač Resursi: ESHS Resursi: Kapitalni troškovi za dobrobit / Komunalne usluge / Smeštaj radne snage / Zdravstvene ustanove (prema potrebi)	Faza izgradnje	Ažuriranje strategije smještaja radnika i primjene u AESR Smještaj radnika uspostavljen prema standardima EBRD-a.
2.12	PR 2: Rad i uslovi rada	Ponašanje radne snage / opšte upravljanje: Dobavljač će primjeniti mjere za upravljanje potencijalnim uticajima priliva radnika na lokalno područje, uključujući opšte mjere, zdravstveni nadzor, kodeks ponašanja radnika itd. - ovo će biti proporcionalno broju radnika koji se zahajtevaju projektom. Dobavljač da dokumentuje i obavjesti radnike i EBRD o svim materijalnim promjenama uslova zapošljavanja i uslova rada zbog Covid-19.	Dobri odnosi sa lokalnom zajednicom i smanjuju rizik od napetosti u zajednici. Upravlajte reputacijskim rizikom.	Odgovornost: Dobavljač Resursi: HR i ESHS resursi	Faza izgradnje	Dokumentovan i primjenjen Kodeks ponašanja. Ažuriranje žalbi zajednice na ponašanje radnika koje će biti uključene u AESR EBRD-u.

2.13	PR 2: Rad i uslovi rada Zakon o radu (br. 59/2011)	HR politike: Dobavljač će nastaviti da održava HR politike u vezi sa zabranom korišćenja dečijeg rada i prisilnog rada, a uključivaće i prava za radnike koji nisu zaposleni (u skladu sa konvencijama ILO i zahtevima EBRD). Dobavljač će dokumentovati i prijaviti izmene u HR politikama i operativnim kontrolama zbog Covid-19 osoblju.	Efikasno upravljanje ljudskim resursima i radnom snagom. Poboljšani odnos poslodavca i radnika.	Odgovornost: Dobavljač Resursi: HR resursi	Prije započinjanja gradnje moraju se uspostaviti i odobriti HR politike: tokom faze nabavke projekta (Primjeniti tokom faze izgradnje	Dokumentovane i primenjene HR politike. Obezbediti obaveštenja u AESR o primeni EBRD-u.
------	---	--	--	---	--	--

2.14	PR 2: Rad i uslovi rada	<p>Angažovanje osoblja i radne snage</p> <p>Dobavljač će nastaviti da dokumentuje i saopštava svim radnicima njihove radne uslove i uslove zaposlenja, uključujući pravo na zarade, radne sate, prekovremeni rad i nadoknade za prekovremeni rad, eventualne beneficije (odsustvo zbog bolesti, materinstvo, očinstvo) i sve izmene usled Kovid-19</p> <p>Kontaktor se podstiče u onoj meri u kojoj je to izvodljivo i razumno da zaposli osoblje i radnike sa odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom iz izvora u zemlji.</p>	<p>Efikasno upravljanje ljudskim resursima i radnom snagom.</p> <p>Poboljšani odnosi između poslodavca i radnika i uslovi rada.</p>	<p>Odgovornost: Dobavljač Resursi: HR resursi</p>	<p>Prije započinjanja gradnje moraju se uspostaviti i odobriti HR politike: tokom faze nabavke projekta (Primjeniti tokom faze izgradnje)</p>	<p>Dokumentovane i primenjene HR politike. Obezbiti obaveštenja u AESR o primeni EBRD-u.</p>
2.15	PR 2: Rad i uslovi rada	<p>Žalbeni mehanizam:</p> <p>Dobavljač će održavati funkcionalni mehanizam za pritužbe za radnike (i njihove organizacije, ako je primenljivo, npr. Podizvođače) u skladu sa PR2, paragraf 18) kako bi omogućio pojedincima / grupama da iznesu razumne probleme na radnom mjestu.</p>	<p>Poboljšano upravljanje ljudskim resursima i radnom snagom.</p> <p>Poboljšani odnos poslodavca i radnika</p>	<p>Odgovornost: Dobavljač Resursi: HR resursi</p>	<p>Faza izgradnje</p>	<p>Dokumentiran i implementiran mehanizam za žalbe.</p>

2.16	PR 4: Rad i uslovi rada Zakon o zaštiti na radu	Zdravlje i bezbednost na radu: Zakonski potrebna H&S dokumentacija (Zakon o projceni rizika, Plan upravljanja kampovima, Planovi upravljanja saobraćajem) postoji i odobravaju je nadležne vlasti. Održavajte ovaj dokument koji odražava situaciju na lokaciji. Dobavljač mora pripremiti: <ul style="list-style-type: none"> Analiza rizika koja će obuhvatiti sva radna područja, postupke i bilo koji drugi prepoznati rizik, pored već pripremljene analize radnog mjeseta Pregled i ažuriranje procjena rizika za profesionalne rizike od zaraze zaraznom bolešću, uključujući vjerovatnoću izlaganja zaraznosti i težinu zdravstvenih ishoda koji su rezultat toga, uzimajući u obzir pojedinačne uticajne faktore (starost, osnovne bolesti i zdravstveno stanje). Projcene rizika moraju da identifikuju i procjene svu potrebnu OZO za svaki radni zadatak i takođe uključuju upravljanje lokacijama za višestruku upotrebu, kao što su smještaj za spavanje, menze itd.; Razviti prevenciju i ublažavanje COVID-19 na kontrolnoj listi na radnom mjestu, uključujući fizičku udaljenost, higijenu, čišćenje, obuku i komunikaciju, ličnu zaštitnu opremu (PPE) i reakciju; Dobavljač može koristiti procjenu rizika COVID 19 na radnom mjestu koju je pripremila i	Poboljšane zdravstvene i bezbednosne performanse i bezbedno radno okruženje za radnu snagu (stalni i ugovorni / izvođač i podizvođač).	Odgovornost: Dobavljač	Uspostavljen pre izgradnje, plan mora biti odobren: Tokom faze nabavke projekta / 2016 (Primeniti tokom faze izgradnje)	Dokumentirana analiza rizika, plan reagovanja u vanrednim situacijama, upravljanje saobraćajem. Obezediti obavještenja u AESR o primeni EBRD-u.
------	--	--	--	------------------------	---	--

	<p>objavila EBRD za pomoć u izradi kontrolne liste: https://www.ebrd.com/sustainability-covid.html</p> <ul style="list-style-type: none"> • detaljniji planovi reagovanja u vanrednim situacijama koji pokrivaju i opštu vanrednu situaciju i specifične situacije na projektu; • Pregled plana hitnog reagovanja i pripravnosti na radnom mjestu izrađenog za rešavanje zdravstvenih kriza i pandemija (uključujući Covid-19) prilagođavanjem mjera specifičnoj vanrednoj situaciji u skladu sa nacionalnim zahtjevima i preporukama SZO; • Planovi upravljanja saobraćajem koji će takođe obuhvatiti sve saobraćajne pravce i pristupne puteve van puteva pod državnom kontrolom. Uključiti analizu rizika, mere ublažavanja, obuku i kampanju podizanja svesti; Pregledajte i ažurirajte plan upravljanja saobraćajem u slučaju bilo kakve zdravstvene krize, u skladu sa nacionalnim zahtevima i preporukama SZO.			
--	---	--	--	--

		Monitoring odnosa sa zajednicom: CESMMP mora opisati parametre i procese praćenja odnosa sa zajednicom, posebno u vezi sa upravljanjem pitanjima koja pokreće lokalna zajednica. Komunikacija sa susjedima i susjednim preduzećima u vezi sa kontrolama Covid-19 koje usvajate na licu mesta i podrškom koju nudite zajednici;	Uticajem i zabrinutostima lokalne zajednice u odnosu na projekt se na odgovarajući način upravlja, nadgleda i riješava.	Odgovornost: Dobavljač; Resursi: Određeni ESHS resursi su potrebni izvođaču i UZS	Treba uspostaviti CESMMP prije početka gradnje.	Dokumentirani parametri praćenja odnosa sa zajednicom u okviru CESMMP i SEP. Obezbediti obavještenja u AESR o primeni EBRD-u.
2.17	PR 4: Zdravlje, sigurnost i zaštita u zajednici					

3. FAZA RADA PROJEKTA – Uprava za saobraćaj

3.1	<p>PR 1: Ekološka i socijalna procena i upravljanje</p> <p>Zakon o prostornom razvoju i izgradnji konstrukcija</p>	<p>Pribavljanje i poštovanje dozvola i odobrenja:</p> <p>Pribaviti, poštovati i održavati sve neophodne ekološke, socijalne i zdravstvene i bezbjednosne dozvole / odobrenja za rad projektnog puta.</p>	<p>Usklađenost sa zakonskim i EBRD zahtevima.</p>	<p>Odgovornost: Uprava za saobraćaj</p> <p>Resursi: UZS određuje ESHS resurse</p>	<p>Faza operacije</p>	<p>Odobrenje dozvole od nadležnog ministarstva / organa</p>
-----	--	---	---	---	-----------------------	---

3.2	<p>PR 1: Ekološka i socijalna procena i upravljanje</p> <p>Zakon o prostornom razvoju i izgradnji konstrukcija</p>	<p>OESMMP - Upravljanje i praćenje tokom operacije</p> <p>Klijent mora da razvije i primeni OESMMP koji treba da sadrži:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Navedite upravljačke kompetencije • Nastaviti sa dugoročnim praćenjem specifičnih faktora definisanih u CESMMP • UZS da se dogovori o prenošenju upravljačkih odgovornosti za područje kompenzacije biodiverziteta (zasađeno drvećem) na odgovarajuće vlasti u Crnoj Gori; • Obezjediti mere praćenja, upravljanja i ublažavanja sa izveštavanjem EBRD-u, opštinama pogodjenim lokalnim vlastima, Direkcijom NP, EPA, TD. 	<p>Usklađenost sa zakonskim i EBRD zahtjevima.</p> <p>Uspostaviti dobru praksu, razmjenu podataka, javnu raspravu</p>	<p>Odgovornost: Uprava za saobraćaj</p> <p>Resursi: UZS određuje ESHS resurse</p>	Faza operacije	Odobrenje nadležnog dozvole od ministarstva / organa.
-----	--	--	---	---	----------------	---

3.3	PR 4: Zdravlje, sigurnost i zaštita u zajednici Nacionalna strategija za vanredne situacije	Plan za pripravnost i reagovanje u vanrednim situacijama (EPRP) za rad: Plan za pripravnost i reagovanje u vanrednim situacijama koji će biti pripremljen za operativnu fazu projekta u skladu sa crnogorskim zahtjevima (npr. Sadržan u Nacionalnoj strategiji za vanredne situacije i drugim važećim zakonima / propisima u Crnoj Gori).	Usklađenost sa zakonskim zahtjevima i nacionalnom strategijom za upravljanje rizicima. Sprječavanje i minimiziranje rizika po radnu snagu i lokalnu zajednicu	Odgovornost: Uprava za saobraćaj Resursi: Interni resursi i spoljni tehnički konsultanti.	Faza eksploatacije (Plan operativne faze mora se uspostaviti i odobriti prije eksploatacije puta, uključujući otvaranje tunela)	Dokumentirano i implementirano EPRP.
-----	--	--	---	--	---	--------------------------------------

EBRD Uslovi Ugovora

KRATAK PREGLED USLOVA UGOVORA ZA UGOVOR O ZAJMU

NAPOMENA: U skladu sa EBRD-ovom politikom pristupa informacijama I Direktivom o pristupu informacijama, EBRD je dužna da na svojoj veb stranici otkrije određene informacije o projektu (uključujući sažetke projekata, dokumente koji se podnose Odboru direktora na odobrenje, ekološke i socijalne dokumente i procene performansi rada). Informacije o zahtevima EBRD-a za otkrivanjem podataka mogu se naći na <https://www.ebrd.com/what-we-do/strategies-and-policies/access-to-information-policy.html>.

Dio A: Uslovi specifični za projekat o kojima se složila Vlada Crne Gore (kao Zajmoprimac)

Zajmoprimac:	Vlada Crne Gore koju zastupa Ministarstvo finansija
Klijent:	Uprava za saobraćaj (UZS) Ministarstva saobraćaja i pomorstva Crne Gore (MPS)
Poslednji datum raspoloživosti	
Tranše 1:	Dvije godine od datuma stupanja na snagu Ugovora o zajmu. Određeni datum Poslednjeg raspoloživog datuma treba da se dogovori tokom pregovora.
Rok za Zajam:	15 godina, uključujući 2 godine grejs perioda za otplatu glavnice.
Prvi datum otplate glavnice:	25 April 2023.godine
Otplate:	Jednake (ili približno jednake) polugodišnje rate, tokom 15 godina, koje se završavaju 25 oktobra 2035.godine.
Kamatna stopa:	Varijabilna; 6-mjesečni EURIBOR + 1% marža.
Provizije:	Standardne stope i naknade: Provizija koja se plaća na početku: 1% od iznosa zajma; Provizija na nepovučena sredstva: 0.5% godišnje od neisplaćenog iznosa Zajma. Provizija zbog otkazivanja: 0.125% iznosa Zajma koji je otkazan;

EBRD Uslovi Ugovora

Provizija na prijevremenu otplatu: 0.125% iznosa Zajma koji je prijevremeno otplaćen;

Marža zatezne kamate: 2% godišnje od neizmirenog iznosa tokom perioda neizmirenja obaveza.

Afirmativne odredbe:

Ako se Banka drugačije ne dogovori, Zajmoprimac će:

- (a) delegirati projektnom entitetu svakodnevno upravljanje projektom;
- (b) osigurati da minimalni godišnji izdaci za radove održavanja državne putne mreže ne budu manji od 11 miliona EUR;
- (c) obezbedi da projektni entitet, uz pomoć spoljnih konsultanata, usvoji najkasnije do 31. decembra 2021. godine: (i) Priručnik za održavanje puteva i Standarde za održavanje puteva, (ii) Sistem upravljanja putnom imovinom i (iii) Program razvoja puteva.

Posebni uslovi koji prethode stupanju na snagu Ugovora o zajmu:

- (1) Potpisivanje ugovora o zajmu;
- (2) Banka će od relevantnih institucija dobiti pravno mišljenje kojim se potvrđuje da je da Ugovor o zajmu predstavlja validnu i pravno obavezujuću obavezu Zajmoprimca i da se bavi ostalim pitanjima koja Banka može zahtevati

Uslovi koji prethode raspoloživosti

Prvog povlačenja zajma:

Banka će dobiti potvrdu o sledećem:

- (a) Subjekt projekta će izabrati konsultanta za sistem upravljanja putnom imovinom.

Uslovi koji prethode raspoloživosti

Prvog povlačenja zajma:

Uslovi koji prethode raspoloživosti

Tranše 3:

Zajmoprimac je u potpunosti u skladu sa Sporazumima o zaštiti životne sredine i EBRD će dobiti dokaze da se usklađenost sa zahtevima Ekološkog i socijalnog akcionog plana odvija u značajnoj meri prema rasporedu sadržanom u Ekološkom i socijalnom akcionom planu i da se,

EBRD Uslovi Ugovora

na osnovu dosadašnjeg napretka , očekuje se da će zahtevi sadržani u ekološkom i socijalnom akcionom planu biti ispunjeni u vremenskom okviru predviđenom u tom planu.

Nabavka:

Roba, radovi i usluge (uključujući konsultantske usluge za nadzor radova) u okviru Projekta nabavljaće se u skladu sa politikama i pravilima nabavke Banke, primenjivim na poslovanje javnog sektora.

Životna sredina:

- (a) Zajmoprimac će sprovesti projekat u skladu sa ekološkim propisima i standardima na snazi s vremena na vrijeme u jurisdikciji u kojoj se projekat nalazi i sa ekološkim standardima koji postoje u Evropskoj uniji na ovaj datum (slučaj da takvi standardi ne postoje u Evropskoj uniji, kako je izloženo u primjenljivim smjernicama za zaštitu životne sredine Grupe Svjetske banke).
- (b) Zajmoprimac će osigurati da projektni subjekt sprovodi i pridržava se ekološkog i socijalnog akcionog plana koji je odobrila Banka i takvog plana koji može biti povremeno izmijenjen i dopunjjen uz prethodnu pisanu saglasnost Banke. Plan mjera za ublažavanje i unapređenje zaštite životne sredine i socijalne politike koji specificiraju kriterijume, standarde, politike, procedure, postupke, prakse, kapitalne investicije i planove primene u oblasti zaštite životne sredine i socijalne politike, uključujući mjere za postizanje i održavanje usaglašenosti sa zahtjevima performansi EBRD 1-8 i 10 od maja 2008 Banka i Zajmoprimac usaglašiće ekološki i socijalni akcioni plan prije potpisivanja Ugovora o zajmu.
- (c) Zajmoprimac će osigurati da projektni subjekt poštuje sve važeće zakone i standarde o zapošljavanju djece i mladih, diskriminaciji na radu i prisilnom radu. Takvi važeći zakoni i standardi uključuju (i) osnovne konvencije Međunarodne organizacije rada koje se tiču ukidanja diječijeg rada, uklanjanja diskriminacije na radnom mjestu i ukidanja prisilnog i obaveznog rada, i (ii) nacionalno pravo.

EBRD Uslovi Ugovora

Izvještavanje o napretku i finansijski izvještaji:

- (a) Počev od datuma stupanja na snagu, Zajmoprimac će Banci dostavljati tromjesečne periodične izvještaje o projektu, sve dok projekat ne bude završen. Takvi izvještaji se podnose najkasnije 30 dana nakon završetka obuhvaćenog perioda i sadrže:
- (i) finansijski izvještaji projekta;
  - (ii) izveštaj o fizičkom napretku;
  - (iii) izvještaj o nabavci;
  - (iv) Privremeni nerevidirani finansijski izvještaji subjekta projekta.
- (b) Projektni subjekt podnosi Banci svoje godišnje finansijske izvještaje, počev od finansijske 2020. godine, najkasnije 180 dana nakon završetka svake finansijske godine.
- (c) Počevši od datuma stupanja na snagu, sve dok ne otplati ili ne otkaže puni iznos zajma, Zajmoprimac će Banci, u obliku i sadržaju koji zadovoljavaju Banku, podnosići polugodišnje izveštaje o ekološkim i socijalnim pitanjima koja proizilaze iz ili u vezi sa Zajmoprimcem ili Projektom, kako je navedeno u Sporazumima o zaštiti životne sredine, u roku od 30 dana nakon završetka šestomjesečnog perioda o kome se izvještava.

PLAN 1 – OPIS PROJEKTA

1. Svrha projekta je završetak građevinskih radova na rekonstrukciji i dogradnji 16,2 km puta Lubnice - Jelovica - Jezerine (Ski centar Kolašin). Prvobitni projekat vrijedan 25 miliona evra odobren je 2013. godine, a potpisana je sa dva zajma 2013. i 2015. godine. Predloženo povećanje zajma koristiće se za finansiranje razlike između prvobitno procenjenih troškova i stvarnih ostvarenih troškova izgradnje na osnovu glavnog projekta, najniže primljeni tender i dodatni troškovi izgradnje vezani za izgradnju tunela.
2. Projekat se sastoji od sledećih djelova, podložnih promjenama u vezi sa kojima se Banka i Zajmoprimec povremeno mogu dogоворити:
Dio A: Građevinski radovi;
Dio B: Konsultantske usluge: Nadzor građevinskih radova;
Dio C: Naknade;
Dio D: Program tehničke pomoći koji će se finansirati iz sredstava donatora tehničke pomoći koje će Banka mobilizovati i koji će obuhvatiti: (a) institucionalnu pomoć u jačanju u pripremi sistema upravljanja putevima
3. Očekuje se da će projekat biti završen u roku od 18 mjeseci od datuma potpisivanja Ugovora o zajmu.

EBRD Uslovi Ugovora

PLAN 2 – KATEGORIJE I POVLAČENJA

1. U tabeli ispod utvrđene su kategorije pozicija, raspodjela iznosa Zajma po svakoj pojedinačnoj kategoriji, i procenat rashoda koji treba da bude finanisiran u svakoj kategoriji.

Kategorija	Iznos zajma (u eurima)	% od Rashoda koji će se finansirati
(1) Građevinski radovi	24,940,000	100% (bez poreza i taksi)
(2) Nadzor nad radovima	800,000	100% (bez poreza i taksi)
(2) Provizija koja se plaća na početku	260,000	100%
Ukupno	26,000,000	